

Handlingsplan 2008

Vækst og Balance

**Handlingsplan for perioden medio 2008 til ultimo 2009
til realisering af Vækstforums nordjyske
Erhvervsudviklingsstrategi**

REGION NORDJYLLAND
VÆKSTFORUM

Vækstforum Nordjylland, maj 2008

Yderligere information og ansøgningsmateriale til Vækstforums udviklingsmidler kan rekvireres på adressen Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst eller på www.vækstforum.rn.dk

Handlingsplanen er udarbejdet med finansiel støtte fra Den Europæiske Socialfond. Udviklingsaktiviteter under planen vil blive medfinansieret af både Den Europæiske Regionalfond og Socialfond.

Indhold

1.	Indledning	2
2.	Særlige fokuseringer	3
2.1	Generelt om fokuseringer og udbud/ansøgning	3
2.2	Stærke klynger - IKT	4
2.3	Stærke klynger – fødevarer	7
2.4	Stærke klynger – byggeri (SmartCityDK)	9
2.5	Energi	11
2.6	Kompetenceløft	14
2.7	Regionalt innovationsmiljø	19
2.8	Turisme og oplevelsesøkonomi	23
3.	Organisatorisk opbygning (hvem gør hvad)	26
4.	Generelle regler og kriterier for støtte	28
5.	Særlige regler og kriterier for små projekter	32
6.	Ansøgningsprocedurer	35
7.	Støttegrundlag	40
8.	Tidsplan	43
9.	Koordinering med andre programmer og initiativer	43

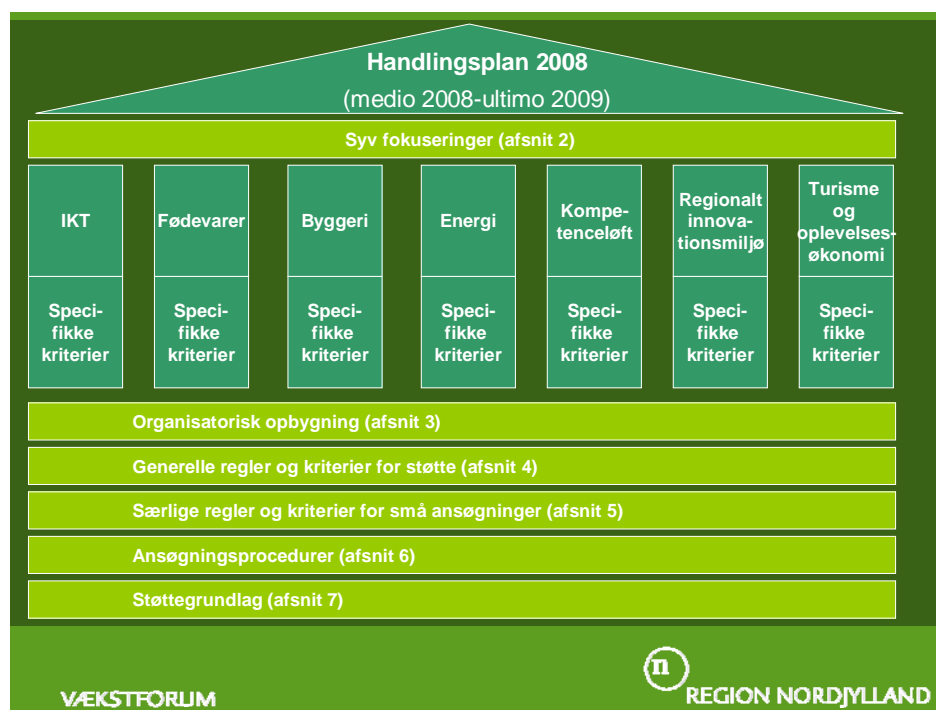
1. Indledning

Handlingsplanen beskriver, hvordan Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi 2007-10 vil blive implementeret i perioden medio 2008 til ultimo 2009. Den afløser Handlingsplan 2007, som dækkede projekter modtaget og behandlet i perioden maj 2007 til maj 2008.

Når både Handlingsplan 2007 og Handlingsplan 2008 opererer med skæve terminer, beror det på en afvejning af indkomne ansøgninger i forhold til behovet for indholdsfornyelse og tilstedeværende budget. På denne baggrund viste det sig hensigtsmæssigt ikke at justere planen for 2007 med effekt allerede fra årsskiftet, men i stedet vente til medio 2008 for på denne måde at afslutte den projektportefølje, som Vækstforum havde oparbejdet gennem 2007.

Afsnit 2 i nærværende Handlingsplan beskriver de fokuseringer, som Vækstforum har valgt som ramme for projekter, der tildeles støtte i perioden medio 2008 til ultimo 2009. Det understreges, at fokuseringerne er udtømmende for alle store projektansøgninger, mens rammerne er lidt videre for små projekter. Bemærk også, at en del af fokuseringerne allerede er iværksat i form af initiativer under Vækstforums partnerskabsaftale med regeringen og derfor ikke udbydes åbent.

Afsnit 3 indeholder en gennemgang af ansøgningssystemets organisatoriske opbygning, herunder hvem der er ansvarlig for hvad. Afsnit 4 til 7 beskriver reglerne for støtte til både store og små projekter sammen med de procedurer, som gælder i forbindelse med ansøgning til Vækstforum. Herunder ses handlingsplanens opbygning grafisk.

Der vil i 2008 blive én ansøgningsrunde under handlingsplanen og i 2009 to runder. Herom nærmere på hjemmesiden www.vaekstforum.rn.dk. Handlingsplanen vil blive revideret i tiden fra medio 2009 således at der foreligger en ny handlingsplan fra primo 2010. Enkelte ændringer kan derfor forekomme i perioden og vil altid kunne findes på Vækstforums hjemmeside.

2. Særlige fokuseringer

2.1 Generelt om fokuseringer og udbud/ansøgning

Vækstforum er på mange måder lykkedes med meget i den korte tid, det har fungeret, men der er også områder, som ikke har fungeret tilfredsstillende, både for de direkte involverede og de mere indirekte aktører. Sammenfattende har det væsentligste dilemma i 2007 været at forbinde opgaven som strategisk forum med opgaven som styringskomité for koordinering, prioritering og finansiering af projekter.

Vækstforum har derfor i Handlingsplan 2008 valgt at lægge en strammere ramme, som både strategisk og operationelt er bygget op om udvalgte indholdsmæssige fokuseringer og et mere overskueligt ansøgningssystem, som skal give Vækstforum bedre muligheder for at prioritere.

På denne baggrund har Vækstforum valgt at stille skarpt på en række temaer (fokuseringer), som fordeler sig på fem af strategiens syv indsatsområder. Disse er:

- Stærke klynger (specifikt: IKT; Fødevarer; Byggeri)
- Energi
- Kompetenceløft
- Regionalt innovationsmiljø
- Turisme og oplevelsesøkonomi

Bemærk, at en del af fokuseringerne allerede er iværksat i form af initiativer under Vækstforums partnerskabsaftale med regeringen og derfor ikke udbydes åbent.

Udbydes ikke (der indkaldes ikke ansøgninger i åbent udbud)
Stærke klynger – IKT
Ansøgninger vil i stedet blive koordineret med aktiviteter inden for IKT-Partnerskabet og BioMed Community.
Stærke klynger – Byggeri
Ansøgninger vil blive koordineret under partnerskabsinitiativet SmartCityDK.
Kompetenceløft
Alle aktiviteter, bortset fra Virksomheder i netværk (jf. afsnit 2.6), vil blive udviklet i samarbejde med Netværk Nordjylland, Væksthus Nordjylland, University College og AAU.

2.2 Stærke klynger - IKT

1. Formål ifølge Erhvervsudviklingsstrategien

Den nordjyske IKT-klynge er blandt Danmarks mest veletablerede klynger. Den er et godt eksempel på, hvordan lokalt forankret viden i virksomhederne koblet med ny forskning og teknologi fra universitetet, kan give Nordjylland en stærk position i en behård international konkurrence.

For at fastholde den stærke position er der behov for fortsat videnopbygning inden for kerneteknologier ved universitetet, styrket samarbejde inden for klyngen og et kontinuerligt fokus på at finde nye niches med forretningsmæssigt potentiale.

IKT-virksomhederne står over for en række barrierer, som har stor betydning for virksomhedernes fremtidige konkurrenceevne:

- Virksomhederne har svært ved at tiltrække og fastholde velkvalificeret højtuddannet arbejdskraft
- Virksomhederne mangler kendskab til relevante samarbejdspartnere fra andre virksomheder og fra forskningsmiljøerne
- Der er ikke tradition for, at virksomheder med komplementære kompetencer samarbejder om udvikling af nye produkter
- Virksomhederne skal være bedre til at samarbejde med andre af regionens klynger

2. Status 2007

I 2007 har Vækstforum støttet:

- Center for Indlejrede Software Systemer (CISS) v / AAU med 2,5 mio. kr. Projektets formål er at skabe en softwarekorridor med udgangspunkt i de forsknings-, udviklings-, uddannelses- og erhvervs-mæssige styrkepositioner i det vestdanske område og med basis hos de tre kompetencecentre ISIS-Katrinebjerg, CfSI og CISS.

Projektet omfatter desuden udvikling af kompetencegivende efteruddannelser samt korte fokuserede kurser for erhvervslivet, formidling af forskningsresultater gennem seminarer og workshops samt mulighed for fremtidssikret produktudvikling for virksomhederne gennem klyngeudvikling og fælles forsknings- og udviklingsprojekter.

- BioMed Community med 6 mio. kr. Projektets formål er at opbygge og videreudvikle en stærk klyngeorganisation inden for biomedico og sundhedsteknologi med udgangspunkt i BioMed Community.

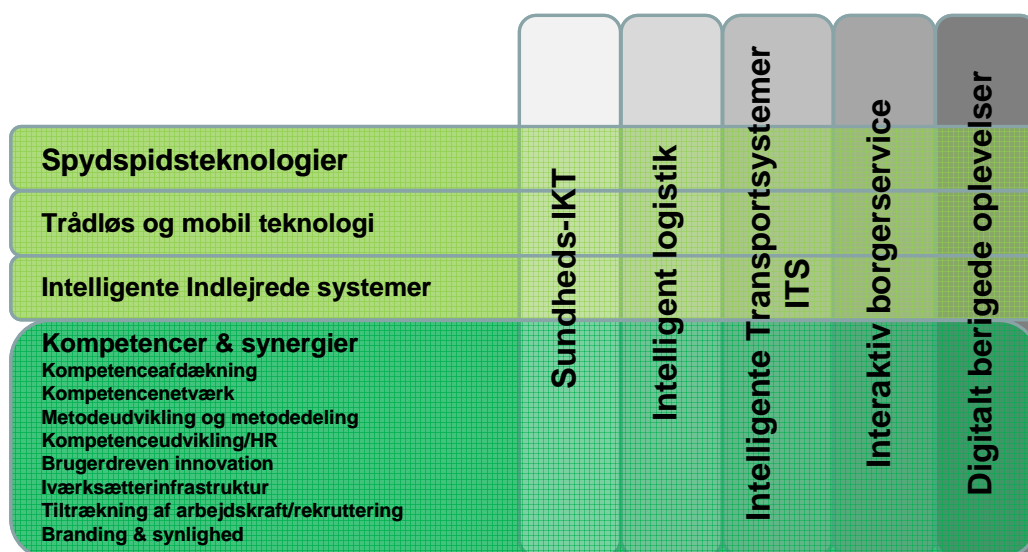
Projektet vil formidle ny viden til BioMed Communitys medlemmer, fremme udviklingen af nye virksomheder, styrke de eksisterende virksomheder, styrke samarbejdet mellem virksomheder og videninstitutioner, tiltrække samarbejdspartnere, investeringer og nye virksomheder til landsdelen og bidrage til at synliggøre og markedsføre de nordjyske kompetencer inden for området.

- Etableringen af IKT Partnerskab Nordjylland (sekretariat) med 1,2 mio. kr. Projektets formål er at udvikle IKT-klyngens fulde potentiale gennem udformning af en fælles strategi, understøttelse af og koordinering mellem konkrete projekter, gennemførelse af workshops samt synliggørelse af Nordjyllands styrker på IKT-området.

- Projektet omfatter endvidere fem fokusområder: sundheds-IKT, intelligent logistik, intelligente transportsystemer (ITS), interaktiv borgerservice og digitalt berigede oplevelser.

3. Satsninger i 2008 - 2009

Etableringen af to store klynger inden for BioMed og IKT har først og fremmest haft fokus på aktiviteter til fremme af samarbejde, organisatoriske rammer og koordinering. Derfor afgrænses indsatsen til den struktur, som IKT-partnerskabet har peget på og dermed de kommende år tager udgangspunkt i nedenstående model og retter fokuseringen på konkrete initiativer inden for de 5 skitserede satsningområder:

Som nævnt i afsnit 2.1 udbydes området ikke åbent.

Under IKT-klyngen fokuseres der i 2008-2009 på at:

- Støtte op om en særlig indsats for at brande og synliggøre Nordjyllands styrker og kompetencer på IKT-området på nationalt og internationalt niveau mhp. markedsføring og tiltrækning af arbejdskraft.
- Støtte konkrete projekter, samarbejder og netværk, der understøtter udviklingen af nye forretningspotentialer inden for de 5 indsatsområder og de 2 spydspidsteknologier.
- Støtte konkrete initiativer, der forstærker de synergier og kompetencer, der er centrale for at videreudvikle IKT-klyngen i regionen.
- Indgå i et strategisk samarbejde med IKT Partnerskab Nordjylland for at koordinere den samlede indsats på IKT-området og videreudvikle en samlet vision og strategi for IKT-erhvervets udvikling i Nordjylland.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- Projektet skal udvikle nye økonomisk bæredygtige forretningsområder.
- Projektet skal være et forpligtende partnerskab mellem flere parter fx mellem private virksomheder, videnmiljøer, offentlige organisationer m.fl.
- Projektet skal have høj innovationskraft – enten i form af udvikling af ny teknologi – eller ved at anvende allerede tilgængelig teknologi i nye sammenhænge overfor nye målgrupper.
- Projektet skal i udviklingsprocessen lægge vægt på brugerdreven innovation.
- Projektet kan tilstræbe synergi mellem to eller flere af de 5 indsatsområder.
- Projektet kan tilstræbe synergi mellem indsatsområdet "Stærke klynger, IKT" og andre indsatsområder i den regionale erhvervsudviklingsstrategi, fx "Oplevelsesøkonomi" eller "Regionalt Innovationsmiljø".

2.3 Stærke klynger – fødevarer

1. Fødevarerektoren i Nordjylland

Fødevarerektoren er en af Nordjyllands dominerende erhvervssektorer. Det gælder inden for landbrug, fiskeri, mejeribrug, gartneri og relaterede områder som fangst, håndtering af råvarer, forarbejdning og salg af fødevarer. Inden for de nævnte områder eksisterer et stort potentiale for videreudvikling.

Udfordringerne for den Nordjyske fødevarerektor er store. Fødevarerektoren adskiller sig fra andre sektorer ved at være stærkt diversificeret. Derfor er der stor forskel i udfordringer og behov. Eksempelvis er der stor forskel på den lille gårdbutik, hvis primære udfordringer er inden for salg og distribution, til den store industrielle fiskeindustri, hvor de primære udfordringer ligger inden for procesoptimering.

En af udfordringerne består i at udvikle hver delsektor og delområde ud fra egne betingelser. Det gælder små producenter af specialprodukter, det gælder de mellemstore og store industrielle fødevarerproducenter, og det gælder institutioner med tilknytning til fødevarerektoren, placeret i Nordjylland. Koblingen til andre relaterede erhvervsområder giver en række nye spændende muligheder. Ikke mindst en kobling til oplevelsesøkonomi, turisme og gastronomi kan medføre nytænkning, nye indtjeningsmuligheder og nye muligheder for branding af Nordjylland som en stærk fødevareregion.

En anden stor udfordring er at skabe større samspil i fødevarerektoren. Både inden for og på tværs af delsektorer og mellem institutioner, erhvervet og offentlige aktører. Der er potentiale til at udvikle en stærk klynge for fødevarerektoren. Etablering af netværkssamarbejder er i den forbindelse centralt. Dels baseret på fælles behov og udfordringer på tværs af delsektorer og –områder, dels baseret på en værdikædebetraktning.

2. Status 2007

Der er i regi af *Perikum – Smag på Nordjylland* afholdt en fødevarerkonference med henblik på etablering af en række delklynger, der søger at imødekomme udfordringer for fødevarerhvervet samt skabe samspil omkring konkrete aktiviteter. Desuden arbejdes der på at skabe en overordnet organisering af fødevarerklyngen med en strategisk koordinerende enhed, der kan virke som bindeled mellem delklynger og skabe strategisk udvikling.

Der arbejdes således på at etablere tre modeldelklynger, der skal imødekomme udfordringerne i branchen:

- A. Delklynge for **Smag & Design**
- B. Delklynge for **Salg & Distribution**
- C. Delklynge for **Fiskeindustrien**

Hver delklynge skal have en facilitator, der skal varetage opbygning, drift og vedligeholdelse. Der er dialog med centrale aktører omkring udvikling af facilitatorfunktionen. Der er etableret samarbejdsrelationer til aktører med kapacitet til styring og videreudvikling af hver delklynge. Udviklingen af de tre delklynger går på tværs af de områder, som den regionale erhvervsudviklingsstrategi anviser. Fokus på de tre delklynger udelukker dog ikke projekter, der falder udenfor delklyngerne, men som imødekommer et eller flere af erhvervsudviklingsstrategiens fokusområder.

Af væsentlige initiativer, udover opbygning af delklynger, er der i 2007 ydet støtte til projekter omkring opbygning af et videnfyrtårn på fiskeriområdet, udvikling af Det Danske Seafood Center og etablering af Center for Food Science and Design. Inden for salg og distribution støttes et større projekt omkring afsætning og distribution af regionalt producerede fødevarer samt en undersøgelse af forbrugernes krav til fødevarerens sporbarhed. Et oplevelsescenter, koncentreret omkring temaerne korn, ernæring og sundhed, er i støbeskeen og et projekt omkring udviklingen af "Videncenter til Fremme af Mad til Mange", med fokus på udvikling af storkøkkener og kantiner, har fået støtte.

3. Satsninger 2008-09 - Netværksdannelse, deling og spredning af viden

Erhvervsfremmeaktiviteter inden for fødevarerektoren kan have mange former. Det er derfor hensigtsmæssigt med en prioriteret indsats for derigennem at kunne styre udviklingen, vurdere ansøgningers relevans, kvalitet og potentielle værdi for regionen samt foretage en koordineret indsats.

Det gælder i særlig grad projekter inden for følgende områder:

- Udviklingsaktiviteter inden for smag & design af fødevarer, salg & distribution af fødevarer samt generel udvikling af Fiskeindustrien (de tre delklynger)
- Innovation i forhold til markedsføring, markedsudvikling, produkt, proces og organisation
- Sundhed og ernæring, convenience og funktionalitet.
- Kobling mellem fødevarer og oplevelsesøkonomi.
- Branding af Nordjylland som fødevareregion i forhold til turisme og eksport.
- Udvikling af små- eller mellemstore virksomheder (SMV'er).
- Udnyttelse af synergieffekter gennem samarbejder mellem store og små virksomheder.
- Nyskabende samarbejder på tværs af delbrancher.

Dannelse af netværk af virksomheder (fødevarereproducenter, videninstitutioner, uddannelsesinstitutioner, samt virksomheder inden for følgeerhverv samt detailbranchen) på tværs af fødevarerektoren er en vigtig del af grundlaget for videreudvikling af erhvervsrettede fødevarerklynger. Det gælder både horisontale og vertikale netværk inden for og på tværs af såvel fagområder som delsektorer. Netværksdannelse, deling og spredning af viden skal bidrage til processen omkring udvikling af eksisterende fødevarerklynger, samt til identifikation og etablering af nye spirende delklynger.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- Erhvervslivet skal deltage aktivt og som en væsentlig del af partnerskabet.
- Ansøgere, der ønsker at varetage en facilitator- og styringsfunktion i forbindelse med klyngedannelse skal have de nødvendige ressourcer, både administrativt samt videnskabeligt til varetagelse af denne opgave.
- Det skal sandsynliggøres, at initiativet har et kommercielt perspektiv og på sigt er selv bærende.

2.4 Stærke klynger – byggeri (SmartCityDK)

1. Formål

Vækstforum har prioriteret byggeri som en af de stærke klynger og indsatsområder, der skal sikre vækst og udvikling i Region Nordjylland. Smart House/City Nordjylland (nu kaldet SmartCityDK) er synonym for byggeklyngen og skal sikre at byggeerhverv og relaterede erhverv lever op til "Erhvervsudviklingsstrategi for Nordjylland 2007 – 2010".

SmartCityDK Nordjylland vil facilitere, understøtte og medvirke til at udvikle byggeerhverv og relaterede erhverv, og blandt andet at frembringe en række nye, smarte og intelligente forretningsmodeller, byggekoncepter og byggekomponenter, som sikrer fortsat udvikling og vækst.

Der er søgt og bevilget midler til finansiering af 1. års drift af sekretariat (i alt 1,1 mio. kr.). I alt er søgt 4,7 mio. kr. til drift af sekretariat i 3 år. Midler til finansiering af de resterende 2 års drift frigives, når Smart House/City Nordjylland er permanent etableret og organiseringen er på plads. Dette forventes at ske medio forår 2008.

2. Status 2007

Smart House/City Nordjylland (SmartCityDK) er efter opstart i 2006 nu i gang med en endelig konkretisering, organisering og afklaring af den platform, som skal indfri Vækstforums vision og ambitioner for Byggeklyngen.

Følgende aktiviteter er gennemført:

- Konkretiseringsnotat som definerer rammerne for Smart House/City Nordjylland.
- Fastlæggelse af kompetencer og udvælgelse af samarbejdspartnere.
- Kompetencer; viden og forskning, innovation, fysisk og virtuelt eksperimentarium, samt formidling af viden og kompetencer. Samarbejdspartnere; AAU 10-12 institutter, Center for kvalitet i det byggede miljø (AAU+ SBI), Internationalt Center for Innovation (ICI), VR Media Lab (Virtuelt Center AAU), Utzon Center og Master in Management of Technology (MMT)
- Fastlæggelse af rammerne om et eksperimentarium, demonstrations- og kompetencecenter, med fokus på "BYG, IKT & ENERGI", placeret centralt i Nordjylland. Der er etableret et samarbejde med Tysklands førende demonstrationscenter i Münster.
- Rammerne for en erhvervsdrivende fond er etableret, og 10 udvalgte nordjyske virksomheder i national og international klasse har givet tilsagn om at indgå i projektet, heriblandt Rambøll A/S, Aalborg Portland A/S, MT Højgaard A/S, Sanistål A/S, Dolle A/S, C F Møller A/S.
- Sekretariatsleder er ansat november 2007.

3. Satsninger 2008-09

Aktiviteter i 2008 er etablering og organisering af SmartCityDK i en erhvervsdrivende fond, således, at grundlaget for at drive projekter og søge midler, er tilvejebragt. Som nævnt i afsnit 2.1 udbydes området ikke åbent.

En række afklaringsprojekter inden for de primære kompetenceområder iværksættes, for at sikre at kerneydelser er målrettet erhvervsvirksomheder og kan sikre en værditilvækst.

Afklaringsprojekter omfatter: Vidensmiljø Aalborg Universitet, innovationsmiljø Internationalt Center for Innovation, Virtueltmiljø VR Media Lab samt grundlag for Demonstrations- og kompetencecenter.

Ligeledes vil en række projekter, som er igangsat på Aalborg Universitet og som relaterer til byggeri, blive markedsført og koordineret under SmartCityDK, således, at SmartCityDK er operationelt i gang ved opstart af markedsføringskampagne medio 2008. Ph.D. projekter inden for de primære kompetenceområder forberedes i samarbejde med virksomheder og institutioner til opstart 2009.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud til videreudvikling af SmartCityDK skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- Det forudsættes, at der indgås forpligtende partnerskaber mellem virksomheder, skoler, uddannelse og forskningsmiljøer og SmartCityDK.
- At der sker en koordinering/samarbejde med relevante videntcentre, universiteter og tilknyttede centre og erhvervsuddannelsesinstitutioner.
- Det vægtes, at projekterne inddrager viden fra de regionale innovationsmiljøer, herunder internationalt center for innovation.
- Udgangspunktet skal tages i virksomhedernes behov og potentiale inden for produkt- og forretningsudvikling.
- Projekter og initiativer inden for forskning og uddannelsesmiljø, der skaber markante forbedringer inden for byggeri og relaterede erhverv.
- Projekter og initiativer inden for byggeri og relaterede erhverv, der skaber vækst i såvel eksisterende som nye virksomheder og forbedret konkurrence position nationalt og internationalt.
- Projekter og initiativer, der understøtter etablering af Eksperimentarium, demonstrations- og kompetencecenter (jf. "Konkretiseringsnotat om Smart House Nordjylland") på højeste nationalt og internationalt niveau i Nordjylland.

2.5 Energi

1. Formål ifølge Erhvervsudviklingsstrategien

Målet er at opbygge gode og tillidsfulde relationer mellem forskningsmiljøer, virksomheder og offentlige myndigheder på energiområdet mhp. fælles strategi for den fremtidige indsats. Der sættes fokus på udvikling af projekter med en høj grad af innovation, på bæredygtige partnerskaber, involvering af videnmiljøerne og industrielle samarbejdspartnere, ligesom sandsynligheden for et kommercielt gennembrud også bør være et perspektiv.

Interessen for nye energikilder og tilknyttede nye teknologier er markant stigende i disse år. Det gælder også for Region Nordjylland. Udviklingen er især drevet af:

- Behovet for forsyningssikkerhed – både på kort og lang sigt.
- Krav til handling over for globale klimaforandringer. Kyoto 1997 / København 2009.
- Muligheder for fremtidig erhvervsudvikling som følge af nye energikilder og tilknyttede teknologier.

Region Nordjylland har en række styrkepositioner inden for vedvarende energi:

- Et landbrugsareal og –produktion, som giver et stort potentiale på biomasseområdet.
- Kompetencer inden for vindmøller og faciliteter til test af havvindmøller og deres fundering samt bølgeenergi.
- Brændselscelleteknologi og brint som bærer af energi.
- Et solidt forskningsmiljø og stor uddannelsesaktivitet på Aalborg Universitet.
- Flere lokale og regionale initiativer på energiområdet, som kan danne grundlag for udvikling af virksomheder og arbejdspladser.

Strategien er at udvikle disse styrkepositioner og dermed skabe grundlag for etablering af produktions – såvel som videnbaserede arbejdspladser i regionen.

2. Status 2007

2007 bød på en række spændende tiltag inden for energiområdet, hvor især brint- og brændselscelleområdet har haft stor bevågenhed med støtte til "Nordjysk H2FC Center" og "HEAT Fase 2", der ved en fælles koordineret indsats forventes at kunne bidrage til øget vækst, flere arbejdspladser og opstart af nye virksomheder. Også projekterne "Klimaløsning Thy/Mors" og "Energibyen Frederikshavn" forventes at bidrage positivt til udviklingen inden for vedvarende energi i Nordjylland. For en nærmere beskrivelse af projekterne henvises til:

<http://www.rn.dk/RegionalUdvikling/Vaekstforum/Projekter/>

3. Satsninger i 2008 og 2009

Der er potentiale i en stadig bedre udnyttelse af tilstedeværelsen af Nordjysk Innovations- og Kompetencecenter for Vedvarende Energi (NIK-VE). NIK-VE er et regionalt teknologicenter nedsat af Videnskabsministeriet og med støtte fra Vækstpakken. I 2007 blev Danmark valgt som vært for FNs klimatopmøde i 2009, og muligheden for aktiviteter i forbindelse med Klimatopmødet har haft stor interesse for en række af regionens aktører inden for vedvarende energi. Bio- og bølgeenergi er områder, som er

identificeret som styrkepositioner i regionen, men der er ikke i 2007 modtaget store ansøgninger, så her kan også ligge yderligere potentiale.

I forhold til det regionale teknologicenter NIK-VE er der allerede påbegyndt en dialog om, hvordan man kan styrke dette centers koordinerende rolle og sikre en stærk repræsentation af private virksomheder og en bred regional forankring. Centeret er således nedsat som tovholder i forhold til partnerskabsaftalens initiativer på energiområdet og forventes i 2008 at præsentere en række bud på, hvordan disse initiativer kan løftes.

For de øvrige forhold, der er identificeret i 2007 forventes nedenstående satsninger at bidrage til udviklingen inden for området.

3.1 Klimatopmødet i København i 2009

I 2007 blev Danmark valgt som vært for FNs Klimakonference i 2009 (COP 15). Konferencen varer fra den 30. november til den 11. december, og det overordnede mål for det danske værtskab er indgåelse af en ambitiøs og global klimaafale for perioden efter 2012, hvor Kyotoaftalen udløber. Til selve topmødet forventes deltagelse af ministre og embedsmænd fra 189 lande samt deltagere fra et stort antal organisationer.

For at sikre den størst mulige opmærksomhed om danske klimaaktiviteter er der nedsat et Klimakonsortium med deltagelse af Staten og en række erhvervsorganisationer. Konsortiet skal gøre opmærksom på danske virksomheder og videninstitutioners udbud af viden, koncepter og teknologier, der retter sig mod at mindske den globale udledning af drivhusgasser – samt på danske virksomheders udbud af foranstaltninger og teknologier for tilpasning til fremtidens klimaforandringer.

Der har fra en række nordjyske aktører været udvist stor interesse for aktiviteter i forbindelse med klimatopmødet i 2009, ligesom klimatopmødet er nævnt i den Regionale Udviklingsplan som et sted, hvor den nordjyske energisektor kan spille en rolle. For at imødekomme denne mulighed for at positionere Nordjylland på energi- og klimaområdet, satses der på en koordinering af en samlet tilstedeværelse i forbindelse med klimatopmødet. Dette vil udover branding-effekten og de kontakter, der kan skabes nationalt og internationalt, også kunne bidrage til at opfylde målet om at skabe gode og tillidsfulde samarbejdsrelationer mellem en række aktører inden for energiområdet. Da selve klimatopmødet kun varer i to uger omfatter denne satsning en toleddet strategi, hvor man dels fokuserer på tilstedeværelse i København under selve klimatopmødet og dels fokuserer på aktiviteter, der kan trække beslutningstagere, fagfolk, journalister etc. til Nordjylland både før og efter topmødet.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier. Herudover gælder at:

- Aktiviteter i forbindelse med klimatopmødet skal være bredt forankret og koordineret imellem nordjyske forskningsmiljøer, virksomheder og offentlige myndigheder på energiområdet.
- Der gives ikke støtte til fremstød for enkeltinitiativer.

3.2 Intelligent energianvendelse

Nationale såvel som internationale aftaler stiller krav om en øget anvendelse af vedvarende energi og en begrænsning af CO2 udledningen. Det er en udvikling, der vil foregå løbende og flere forskellige former for vedvarende energi er i spil, så der vil være behov for samspil mellem energiformerne under hensyntagen til forsyningssikkerheden. Men en øget anvendelse af forskellige former for vedvarende energi (VE) i energisystemet rejser samtidig en række problemstillinger i forhold til samspil og kombination af energiformer samt lagring af energi. Denne satsning på intelligent energianvendelse omhandler derfor projekter, der fokuserer på at fjerne barrierer for samspil og kombination mellem flere energiformer.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde følgende:

- Projekterne skal omfatte kombination af mindst 2 energiformer, hvoraf mindst den ene skal være vedvarende energi og projektet skal føre til en større anvendelse af vedvarende energi.
- Der kan ikke søges om projekter, hvor formålet alene er energibesparelse.

3.3 Udviklings- og Demonstrationsprojekter

Nordjylland har en række styrkepositioner, hvor udviklings- og demonstrationsprojekter kan bidrage til en positiv udvikling. Som eksempler kan nævnes biomasse, vind og bølge. Vind og bølgeenergi bidrager til kraftvarmeproduktionen, mens biomasse også kan finde anvendelse i transportsektoren.

Da udviklings- og demonstrationsprojekter inden for vedvarende energi ofte kræver store investeringer, anbefales det at denne type projekter så vidt muligt søger samfinansiering med andre offentlige puljer som eksempelvis det nye EUDP program. I målgruppen for udviklings- og demonstrationsprojekter indgår forsknings- og vidensinstitutioner samt partnerskaber hvori der aktivt indgår små og mellemstore virksomheder.

Samfinansiering af projekter med nationale støtteordninger har udover den rent økonomiske fordel, ved at der tiltrækkes flere midler til regionen, også den fordel at det vil bidrage til regionsoverskridende projekter og lette adgangen for deltagelse for store virksomheder, da de nationale støtteordninger har andre tildelingsmuligheder end strukturfondene.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- Projekter inden for vedvarende energi skal indeholde teknologisk innovation.
- Demonstrationsprojekter skal være projekter, hvori der foretages afprøvning af en ny teknologi uden for laboratoriet og under virkelighedsnære forhold.
- Der gives prioritet til projekter, hvor virksomheder, forskningsmiljøer, energiforsyningsselskaber og myndigheder (gerne på tværs af regionsgrænser) går sammen om at udvikle og demonstrere vedvarende energi.
- Der gives prioritet til projekter, der medfinansieres af nationale støtteordninger.

2.6 Kompetenceløft

1. Formål ifølge erhvervsudviklingsstrategien

Formålet med indsatsområdet er at sætte fokus på samspillet mellem virksomhedernes behov for kompetenceudvikling og regionens udbud af relevant uddannelse og kompetence.

Kompetenceudviklingen retter sig mod både ledelses- og organisationsudvikling samt efter- og videreuddannelse af alle medarbejdergrupper. Udviklingen skal tage udgangspunkt i de enkelte virksomheder, så deres behov bliver opfyldt, og muligheden for vækst og udvikling får de bedste betingelser.

I forhold til kompetenceudvikling af arbejdsstyrken kan der sættes ind på flere fronter. Arbejdsstyrken kan kompetenceudvikles ved at flere gennemfører bedre erhvervsuddannelser, videregående uddannelser eller ved at flere efteruddanner sig. Arbejdsstyrken kan også kompetenceudvikles ved at sikre fleksibilitet og organisationsudvikling i de enkelte virksomheder og ved at sikre gode ledelseskompetencer. Følgende rammebetingelser har betydning for udviklingen af de menneskelige ressourcer:

- udbud i regionerne af relevante kompetencer og mulighederne for at tage en uddannelse, herunder erhvervsuddannelse, videregående uddannelse og efteruddannelse.
- rammer for ledelses- og organisationsudvikling.

2. Status for aktiviteter i 2007

"Kompetenceudvikling i særklasse" har tiltrukket et stort antal ansøgninger. Indsatsområdet har således stor bevågenhed hos regionens aktører, idet virksomheder såvel som organisationer og institutioner har formuleret projekter til at imødekomme behovet for kompetenceudvikling. Projekterne retter sig mod alle medarbejdergrupper samt ledelses- og organisationsudvikling, og der anvendes en vifte af modeller for kompetenceudvikling fra velkendte undervisningsformer til tilrettelæggelse af praksisnære læringsprocesser. I erhvervsudviklingsstrategien er der især sat fokus på strategisk kompetenceudvikling, hvilket også afspejler sig i flere af de indstillede projekter.

De 9 indstillede projekter varierer i størrelse fra det største indstillede beløb på ca. 9 mio. kr. til det mindste på 0,5 mio. kr. Blandt projekterne findes eksempler på kompetenceudvikling inden for øvrige områder af den regionale erhvervsudviklingsstrategi (fx Kompetenceudvikling for det nordjyske turismeerhverv v. VisitNordjylland), og således bidrager projekterne til at understøtte regionens erhvervsudvikling på flere indsatsområder.

Endelig har Regionsrådet via sin uddannelsespulje igangsat initiativer og projekter. Koordinering med allerede igangsatte projekter skal sikre sammenhæng og erfaringsudveksling til gavn for uddannelsesniveaet i Nordjylland.

3. Satsninger for kompetenceløft

Vækstforums satsning inden for kompetenceudvikling er meget omfattende og kan opdeles i to satsninger. Det ene er en satsning i forhold til initiativer under partnerskabsaftalens indsats A – "Uddannelse og arbejdskraftudbud",

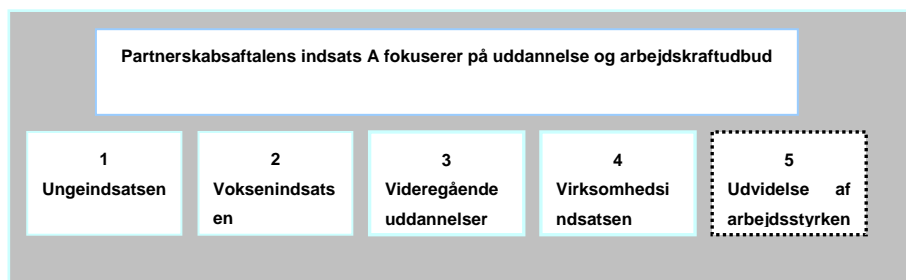
hvor processen er "oppefra og ned". Det andet er en satsning for virksomheder i netværk, der ønsker at lave nyskabende og eksperimenterende projekter, og her er processen "nedefra og op".

De to satsninger komplementerer hinanden og udgør tilsammen en helhed i forhold til Vækstforums satsning på "kompetenceudvikling i særklasse". I det følgende vil satsningen inden for partnerskabsaftalen først blive beskrevet i afsnit 3.1. Satsningen udenfor partnerskabsaftalen på nyskabende projekter fra virksomheder i netværk beskrives i afsnit 3.2.

3.1 Partnerskabsaftalen 2008/2009

Nordjylland står i fremtiden over for en række udfordringer på kompetenceudviklingsområdet. Alle virksomheder står over for store udfordringer i den øgede globaliserede konkurrence. Uanset hvilken strategi virksomhederne vælger, har de også store udfordringer i at opkvalificere deres medarbejdere, således at de nødvendige kvalifikationer er til rådighed.

Gennem Vækstforums Partnerskabsaftale med Regeringen om vækst og erhvervsudvikling fokuseres særskilt på uddannelse og arbejdskraftudbud. Arbejdsstyrken opkvalificeres ved, at flere gennemfører bedre erhvervsuddannelser, at flere gennemfører videregående uddannelser, samt at flere generelt efter- og videreuddanner sig. Indsats A i Partnerskabsaftalen er organiseret i 4 (5) hovedområder, som også udgør de særlige fokuseringer for 2008/2009.

Som nævnt i afsnit 2.1 udbydes kun Virksomheder i Netværk (se afsnit 3.2 nedenfor) åbent.

Ungeindsatsen

Uddannelse er en væsentlig kilde til vækst og udvikling. Derfor er det vigtigt, at flere nordjyske unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Især kan frafaldet på erhvervsuddannelserne med fordel nedbringes. For at håndtere disse udfordringer er det nødvendigt med et tæt samarbejde i uddannelsessystemet mellem ungdomsuddannelserne, folkeskolerne, vejledningssystemet og virksomhederne.

Vækstforum arbejder via Partnerskabsaftalen med Regeringen på, at flere unge skal opnå en ungdomsuddannelse bl.a. ved mere attraktive uddannelser, mindsket frafald og styrket uddannelseskultur. Særligt er der fokus på en øget indsats for flere og bedre praktikforløb og på at flere unge med indvandrerbaggrund gennemfører en erhvervsuddannelse.

Særlige kriterier

Der vil blive lagt vægt på aktiviteter, der har fokus på kortlægning af grupper af frafaldstruede unge og barrierer for at gennemføre en uddannelse samt konkrete initiativer for frafaldstruede unge. Samarbejder mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder/praktiksteder vil også have prioritet inden for ungeindsatsen.

Endvidere vil også uddannelse/kompetenceudvikling ift. rollen som coach og/eller mentor have særligt fokus.

Voksenindsatsen

De erhvervsrettede uddannelses tilbud skal udvikles, så de imødekommer det regionale kompetencebehov ift. uddannelsesudbud og virksomhedernes efterspørgsel. Vejlednings- og rådgivningsindsatsen til beskæftigede og virksomheder (særligt SMV'ere) skal styrkes og målrettes erhvervsrettet EVU på voksenområdet. Vækstforum ønsker at styrke de nordjyske virksomheders efteruddannelsesindsats, således at virksomhederne og deres medarbejdere er bedre rustet til at håndtere de udfordringer virksomhederne stilles over for som følge af den øgede globalisering. I regi af Partnerskabsaftalen udvikles derfor projekter, der eksperimenterer med nyt indhold og nye metoder til at udvikle medarbejdere i de små og mellemstore virksomheder i Nordjylland.

En af aktiviteterne under Partnerskabsaftalen er projektet "Samarbejde og Partnerskab" v/Netværk Nordjylland. Projektet vil sikre en væsentlig udvidelse af den samlede aktivitet inden for efter- /videreuddannelse af voksne - med særligt fokus på kortuddannede. Der lægges bl.a. vægt på opsøgende arbejde, praksisnær medarbejderudvikling og indgåelse af partnerskaber med virksomheder. Under denne fokusering, lægges især vægt på udvikling og afprøvning af nye tilgange til efteruddannelse. Målgruppen er primært kortuddannede medarbejdere i den nordjyske arbejdsstyrke.

Særlige kriterier

Vækstforum vil i særlig grad prioritere nyskabende efteruddannelsesprojekter, der fremmer en læringskultur i de nordjyske SMV'ere til gavn for den kortuddannede del af den nordjyske arbejdsstyrke. Etablering eller styrkelse af en kultur i virksomheden, der sætter læring i centrum. En stærk læringskultur er grundlaget for den innovative virksomhed, men er også en stærk drivkraft i den enkelte medarbejders personlige og faglige udvikling. Hele arbejdsstyrken skal have et kompetenceløft, men der er et særligt behov for at skabe metoder og miljøer, som motiverer de kortuddannede til også at styrke deres almene kompetencer.

Videregående uddannelser

En styrkelse af undervisnings- og vidensmiljøer inden for de videregående uddannelser er væsentlige områder når regionens udvikling og sammenhængskraft skal sikres. Derfor vil vækstforum igangsætte initiativer der fremmer, at flere unge gennemfører en videregående uddannelse og at udbuddet af efteruddannelsen udvikles og styrkes.

Konkret vurderes det at initiativer, der bygger på samarbejder mellem de uddannelsesinstitutioner der udbyder professionsuddannelser i regionen om blandt andet vejledningsindsatsen på tværs af uddannelserne, vil bidrage til at flere unge påbegynder og gennemfører en videregående uddannelse. Konkret er projektet "Uddannelse på tværs" under udarbejdelse i regi af Partnerskabsaftalen. Projektets formål er at sikre størst mulig sammenhæng mellem udbud af korte, mellemlange og videregående uddannelser i Region Nordjylland. Herudover er også et projekt om øget anvendelse af e-læring i de nordjyske uddannelsesinstitutioner under udarbejdelse. Begge projekter koordineres af University College Nordjylland.

Særlige kriterier

Aktiviteter, der har fokus på tværgående samarbejder om vejledningsindsatsen i overgangen fra ungdomsuddannelse til de videregående uddannelser vil have særlig høj prioritet.

Endvidere, vil der være særlig fokus på at iværksætte aktiviteter, der understøtter at udbuddet af videregående uddannelser matcher regionens behov og særlige vækstpotentialer fx inden for oplevelsesøkonomi eller energi. Således, vil aktiviteter med det formål at styrke sammenhængen mellem behovet for veluddannet arbejdskraft med kompetencer som igen styrker vækstpotentialet i regionen og udbuddet af videregående uddannelser og efteruddannelse, have vækstforums opmærksomhed.

Desuden vil der blive lagt vægt på alternative og flexible undervisnings- og læringsformer ved anvendelse af IKT således at også kompetenceudviklingen i regionens yderområder styrkes.

Virksomhedsindsatsen

Den øgede globalisering betyder, at barrierer for den fri konkurrence imellem landene bliver mindre og mindre, hvilket giver erhvervslivet i Nordjylland mange fordele, men også store udfordringer.

Med henblik på at kunne understøtte virksomhederne i forhold til globaliseringens udfordringer lægges der i partnerskabsaftalen op til, at barrierer i virksomheder for udvidelse af arbejdsstyrken og iværksættelse af relevant kompetenceudvikling skal identificeres. Samtidigt skal udbuddet kortlægges således at Vækstforum kan igangsætte projekter, der understøtter virksomhedernes arbejde med at overvinde barrierer for kompetenceudvikling.

Konkret planlægger Netværk Nordjylland i regi af Partnerskabsaftalen en workshop, hvor de væsentligste aktører i nordjysk erhvervsfremme får mulighed for at diskutere kompetenceudvikling og definere centrale indsatser og projektideer inden for området.

En anden udfordring, som SMV'erne står overfor er, at de skal være innovative og nytænkende således at den fortsatte vækst understøttes. Dette ønsker Vækstforum at understøtte ved at udvikle lederuddannelse, der er målrettet SMV'erne, således at der bliver mulighed for at hente ny viden og inspiration for ledere i SMV'ere.

I regi af Partnerskabsaftalen planlægger Center for Virksomhedsudvikling udvikling af en lederuddannelse på diplomniveau. Uddannelsen skal understøtte virksomhedernes evne til at implementere strategi i deres organisationer.

Virksomhedslederne står overfor mange udfordringer, hvor mulige løsninger kunne være opbygning og udvikling af relationskompetencer, håndtering af forandringsprocesser, udvikling, rekruttering og fastholdelse af talenter og højtuddannet arbejdskraft m.m. Målgrupperne for projekter i virksomhedsindsatsen er primært ledere i SMV'ere, samt talenter og fremtidens nøglemedarbejdere i nordjyske virksomheder.

Særlige kriterier

Vækstforum vil prioritere nyskabende projekter, der har fokus på nye metoder og værktøjer til opbygning og udvikling af strategiske relationskompetencer/relationkapital imellem virksomheder, uddannelses- og forskningsinstitutioner, samt nye metoder og værktøjer til opbygning og udvikling af forandringsparathed i specielt SMV'ere. Herudover vil projekter prioriteres, der har til formål at etablere målrettet talent- og/eller karriereudviklingsforløb, som kan medvirke til at sikre, at morgendagens kompetencer findes i virksomheden.

Udvidelse af arbejdsstyrken

For at sikre det nødvendige samarbejde omkring udfordringerne ved et faldende udbud af arbejdskraft, ønsker Vækstforum Nordjylland at revidere Partnerskabsaftalen med Regeringen, således at 'udvidelse af arbejdsstyrken i Nordjylland' kommer til at indgå i aftalen som et selvstændigt initiativ under Indsats A: Uddannelse og Arbejdskraftudbud. Handlingsplanen forventes derfor på dette punkt at blive ajourført når forhandlingerne er på plads,

Udvidelsen af partnerskabsaftalen skal ses i lyset af, at Nordjylland står over for store udfordringer i forbindelse med fremtidens udbud af arbejdskraft, hvor prognoser viser, at arbejdsstyrken forventes at falde, og der som følge heraf skal sættes ind for at øge erhvervsfrekvensen i Nordjylland. Den faldende arbejdsstyrke udgør allerede nu et problem for virksomhedernes rekrutteringsmuligheder, hvorfor Vækstforum Nordjylland ønsker at igangsætte aktiviteter, der kan medvirke til at udvide den nordjyske arbejdsstyrke.

Løsningen på problemet med den manglende arbejdskraft skal ske gennem aktiviteter, der bidrager til en udvidelse af arbejdsstyrken og sikrer en bedre udnyttelse af det eksisterende arbejdskraftpotentiale. Der kan være forskellige barrierer for dette, da en udvidelse af arbejdsstyrken omfatter indsatser over for personer, som befinder sig på kanten af eller midlertidigt uden for arbejdsmarkedet samt grupper, som er helt uden for arbejdsstyrken eller har en marginal tilknytning til arbejdsmarkedet. For at virksomhederne har det bedste rekrutteringsgrundlag er det vigtigt, at blandt andet etniske barrierer og barrierer for kompetenceudvikling identificeres, samt at der udvikles og afprøves metoder til at udvide den regionale arbejdsstyrke og dermed øge erhvervsfrekvensen for udsatte grupper.

3.2 Virksomheder i netværk

Vækstforum vil for at tilgodese og give mulighed for, at der i regionen kan igangsættes nyskabende projekter, der ikke er omfattet af Partnerskabsaftalen, oprette en temapulje, hvor det er muligt for enkeltvirksomheder eller netværk af virksomheder at indsende projektforslag vedrørende kompetenceudvikling.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- Aktiviteterne i projektet skal være knyttet tæt op på de deltagende virksomheders strategier, og hvor aktiviteterne har 'strategisk effekt' for virksomhederne - det vil sige direkte influerer på virksomhedernes muligheder for overlevelse/vækst.
- Indholdet i projektet skal være eksperimenterende og nyskabende. Ansøger skal i ansøgningen demonstrere projektets eksperimenterende karakter, som eksempelvis kan være, at projektet er nyskabende/eksperimenterende i forhold til indhold/aktiviteter/metode, at projektet kombinerer allerede eksisterende metoder på en ny måde, og/eller er nyskabende i sin organisation/i sin sammensætning af aktører.
- Det skal sikres, at resultater og viden i betydeligt omfang kommer regionens virksomheder til gode i løbet af projektet og efter projektets afslutning.
- Herudover prioriterer Vækstforum projekter, hvor enkeltvirksomheder eller et netværk af virksomheder ønsker at igangsætte aktiviteter, som fører til en udvidelse af arbejdsstyrken (jf. ovenstående afsnit om emnet).

Der opfordres til, at enkeltvirksomheder eller netværk af virksomheder, der ønsker at iværksætte projekter med mere 'traditionelle' kompetenceudviklingsaktiviteter, men som ikke opfylder ovenstående kriterier for prioritering, retter henvendelse til Væksthus Nordjylland for at afdække mulighederne for at igangsætte aktiviteter under de store rammeprogrammer for virksomhedsudvikling som Væksthus Nordjylland er ansvarlig for. Væksthus Nordjylland har modtaget støtte fra Vækstforum til Nordjysk Iværksætter Netværk, Vækstiværksætter-programmer (VIP) og Virksomheder I Vækst – extended version (VIV-ext.).

2.7 Regionalt innovationsmiljø

1. Formål ifølge Erhvervsudviklingsstrategien

Nordjyske virksomheder står ligesom virksomheder i resten af Danmark overfor stigende krav om at skulle innovere. Det gælder både udvikling af nye produkter og nye forretningsområder. For at imødekomme disse krav er der behov for helt nye typer af viden og nye kompetencer hos medarbejdere og ledere.

Det er Vækstforums intention at opbygge et nordjysk vidensmiljø om innovation i international klasse og sikre at viden om området spredes/videreudvikles i det nordjyske erhvervsliv via rådgivning, samspilsprojekter m.v.

Operationalisering af indsatsen i 2008 og 2009 vil bestå i at indgå samarbejde/partnerskaber med innovative og vækstparate virksomheder inden for strategiens indsatsområder, og bidrage aktivt til at styrke deres kompetencer. Dette vil skabe motivation og mulighed og tilføre kompetencer til erhvervet, med udgangspunkt i den enkelte virksomheds potentiale.

2. Status for aktiviteter 2007

Det mest markante resultat i 2007 er indstillingen/reservationen af 38 mio. kr. til Internationalt Center for Innovation ved Aalborg Universitet. Målet for projektet er at hjælpe virksomheder til at udvikle globale forretningsmodeller til at systematisere og bruge idégenerering både nationalt og globalt. Centret vil aktivt samle og bruge den viden, Aalborg Universitet besidder inden for innovation, samt overføre og videreudvikle denne i samarbejde med en lang række virksomhedsnetværk. Væksthuset vil som samarbejdspart spille en vigtig rolle i forbindelse med screening af virksomheder og ved udviklingen af forretningsmodellerne for virksomhedsnetværkene. Centeret har sit udgangspunkt i partnerskabsaftalen mellem Vækstforum Nordjylland og Regeringen.

Det er målet med projektet at skabe og udvikle minimum 10 forskellige netværk med minimum 100 virksomheder i alt, således at hver virksomhed vil identificere en ny forretningsmodel. Modellen vil blive videreudviklet til et fælles produkt eller en række produkter ved de enkelte virksomheder i netværket.

3. Satsninger i 2008 - 2009

Med etablering af International Center for Innovation er der taget et stort og vigtigt spadestik i retning af at skabe et nordjysk vidensmiljø om innovation i international klasse. Ideen til Internationalt Center for Innovation er ambitiøs og kræver at den nordjyske region forstår at samarbejde både internt og eksternt, idet projektet vil blive gennemført i samarbejde med: Væksthus Nordjylland, de lokale erhvervskontorer, en lang række nordjyske

virksomheder gennem netværk, nationale innovationsaktører og internationale innovationsaktører. I 2008 vil der være fokus på konsolidering af projektet, det er vigtigt at videreudvikle disse relationer og dermed også samarbejdet mellem de regionale aktører på innovationsområdet.

I forlængelse af denne indsats bliver det i 2008 – 2009 en vigtig udfordring at få bredt innovationsbegrebet ud i hele regionen. Nye fokusområder er derfor:

Etablering af innovationsalliancer / innovationsnetværk med udgangspunkt i et bredt egnsvist forankret samarbejde mellem en række aktører eksempelvis lokale viden- og uddannelsesinstitutioner, offentlige institutioner og erhvervsfremmeorganisationer.

Innovationsnetværk skal være med til at sikre, at innovationstankegangen udbredes til alle dele af regionen. Udgangspunktet er at generere innovationsaktiviteter, som både skal tage udgangspunkt i de lokale udviklingsstrategier og bidrage og være koordineret med den regionale indsats. Dette skal sikre en spredning og forankring af den viden og erfaring, der genereres i det regionale innovationsmiljø omkring International Center for Innovation samt opbygge en lokal bevidsthed om og tradition for at tænke innovation.

Målet om at skabe bedre rammebetingelser for virksomhedernes konkurrenceevne og vækst i Nordjylland forudsætter, at der arbejdes for at Nordjylland bliver bedre rustet til at arbejde med innovation. Innovationsnetværk skal være med til at sikre at innovationstankegangen udbredes på flere niveauer. Dette kan gøres ved at sætte fokus på værdikædebegrebet. For at virksomhederne kan være innovative er det vigtigt, at de har medarbejdere der har en innovativ viden og kompetence. Et led i implementeringen af innovationsbegrebet er at etablere læringsmiljøer, der kan understøtte, opsamle og udvikle den innovationsviden og viden om forretningsmodeller, der blandt andet udspringer af Internationalt Center for Innovation og omsætte den til praksis. Målet er - på baggrund af den viden og erfaring som genereres via International Center for Innovation i virksomhedsnetværk, laboratorier og forskningsaktiviteter - at skabe nye typer af innovationslæring til gavn for erhvervslivet og regionen.

Brugerdreven innovation

Fokus på brugere og medarbejdere som kilde til innovationsindsatsen er et væsentligt element i forbedre innovationen i virksomhederne. Det gælder både forbrugere, medarbejder eller borgere generelt, som har et stort potentiale for forbedring og udvikling af nye produkter og ydelser. Men der er et stort behov for både at udvikle nye systematiske metoder til at forstå brugernes behov og for at udvikle nye systematiske metoder til direkte inddragelse af brugere i udviklingsprocesserne. Der er ligeledes behov for at undersøge, hvordan den nye viden bedst omsættes til forretnings- og kvalitetsudvikling.

Med henblik på en større satsning inden for brugerdreven innovation, ønskes der derfor igangsat forprojekter eller demonstrationsprojekter inden for strategiens indsatsområder.

Regional innovationsstrategi

Et fokusområde for 2008-2009 er udarbejdelse af en regional innovationsstrategi.

Vækstforum Nordjylland har formuleret en vision for den fremtidige erhvervsudvikling i Nordjylland. Visionen, som kaldes "det innovative Nordjylland", lyder som følger:

Nordjylland skal videreudvikle sine traditioner gennem en anvendelse af teknologi og talent til at blive en førende innovation region, der sikrer balanceret vækst og fremgang i hele regionen.

I fremtiden kan regionen ikke længere "nøjes med" at optimere den eksisterende virksomheds drift. Der skal hele tiden skabes nye produkter, nye forretningsmodeller og åbne nye markedsmuligheder.

Hvis det skal lykkes, kræver det bl.a. en ny kultur og en ny regional vækstmodel med langt større åbenhed, markant øget samarbejde og endnu mere professionalisme – både i offentligt og privat regi. De gennemførte analyser tyder på, at regionen har et godt udgangspunkt. Erhvervslivet i Nordjylland er vant til at samarbejde om produktudvikling, produktion, distribution, salg og afsætning. Det nye ligger i, at der nu skal samarbejdes også om ambitiøs innovation og forretningskabelse.

Med udarbejdelse af en regional innovationsstrategi skal der skabes samspil mellem de initiativer og projekter, der er igangsat af Vækstforum og fremtidige prioriteringer på erhvervsudviklingsområdet, så der kan gives en fælles retning for innovationsfremme i Region Nordjylland. Innovationsstrategien skal danne rammen for, at Region Nordjylland skaber en innovativ erhvervsudvikling, der understøtter den regionale erhvervsudviklingsstrategi og styrker samt udforsker regionens innovative potentialer med henblik på at kvalificere prioriteringen af fremtidige indsatsområder.

En regional innovationsstrategi skal endvidere tydeliggøre, hvad innovation er, og hvordan den i en kontekst af den nordjyske region kan modsvare de særlige udfordringer, der findes her. Strategien skal være fremadskuende og sætte rammerne for at kunne udfordre kendte metoder og grænser.

Regeringen har ligeledes sat fokus på innovation, og med Globaliseringsstrategien som afsæt, er der blevet udarbejdet en innovationshandlingsplan gældende for perioden 2007-2010. Denne oplister en række redskaber og virkemidler til at fremme vækst og innovation i erhvervslivet. Derfor vil et forstærket samspil med Forsknings- og Innovationsstyrelsen på området være oplagt.

Processen for udarbejdelse af den regionale innovationsstrategi vil være således, at der nedsættes en arbejdsgruppe som udarbejder forslag til strategien der i sin endelige form vedtages af Vækstforum.

Særlige kriterier

Ansøgninger om tilskud skal overholde de generelle udvælgelseskriterier og skal derudover opfylde eller bidrage klart i forhold til følgende områder:

- At der indgås forpligtende partnerskaber mellem deltagerne i projekter og egnsvise samarbejder.
- At der sker en koordinering/samarbejde med relevante videnscentre, GTS-institutter, Væksthuset, universitetet.

- At projekterne inddrager viden fra de regionale innovationsmiljøer, herunder Internationalt Center for Innovation.
- At projekter fokuserer på mere viden om brugerbehov og markedstrends - herunder utraditionelle og innovative måder at arbejde og samarbejde på, samt nytænkning på tværs af sektorer.
- At der tages udgangspunktet i virksomhedernes behov og potentiale inden for produkt og forretningsudvikling.

Der gives endvidere prioritet til projekter der giver inspiration eller forsøgsprojekter, der viser, hvordan man kan styrke rammerne for etableringen af flere innovationsalliancer og konkretisere potentialerne i innovationsalliancer.

2.8 Turisme og oplevelsesøkonomi

1. Formål ifølge Erhvervsudviklingsstrategien

Den nordjyske oplevelsesøkonomi består af turisme som et mere traditionelt erhverv og af en række nye oplevelseserhverv som for eksempel computerspil, film, digital kunst, interaktiv digital formidling, mobile services, m.m.. Vækstforum har ønsket at styrke begge områder, som erhvervsområder, både hver for sig, men i høj grad også ved at styrke samarbejdet og videndelingen mellem dem, således at synergieffekten mellem de to områder optimeres.

Målsætningen er overordnet, at Nordjylland skal udvikle sig til nordeuropæernes foretrukne kystferiedestination både i hovedferien og de korte ferier. Vækstforum vil samtidig udvikle styrkepositioner og udviklingspotentialer i den nordjyske oplevelsesøkonomi. Begge områder udvikles ved at styrke innovation, menneskelige ressourcer, uddannelse, udvikling og forskning.

Det er også en tværfaglig målsætning at tænke samarbejde og udvikling på tværs af tilgrænsende områder, som IKT, fødevarer, kultur, natur og Smart House.

2. Status 2007

Vækstforum har i 2007 bevilget støtte til en række projekter inden for turisme og oplevelsesøkonomi – og derudover er en række spændende projekter ved at være klar til endelig indstilling. Det er projekter inden for områderne:

- Netværksdannelse, infrastruktur og rammebetingelser: Både inden for turisme og oplevelsesøkonomi etableres der med støtte fra Vækstforum klynge- og netværksorganisationer til fremme og koordinering af udviklingsindsatsen.
- Iværksætteri, nye produkter og kreativ fødekæde: Projekter hvor der videreudvikles på eksisterende produkter samt udvikling af nye oplevelsesprodukter. Endvidere etablering af nye virksomheder og styrkelse af kreative udfoldelsesmuligheder.
- Markedsføring: Visitnordjylland udgør hovedaktøren på fokusområdet.
- Attraktioner: Der er foruden de konkrete projekter modtaget flere henvendelser i forbindelse med forundersøgelser for etablering af nye attraktioner. Det er målsætningen at pulje disse initiativer i forbindelse med det fremtidige arbejde.
- IKT - Interaktive digitale medier og mobil teknologi: Specielt museerne har været aktive i forbindelse med udvikling af projekter/produkter inden for dette område
- Viden- og kompetenceopbygning: Aalborg Universitetet ønsker at bidrage med en række analyser og undersøgelser til udvikling af modeller til maksimal udnyttelse af lokale muligheder inden for turisme, kultur- og oplevelsesøkonomien. Endvidere er der ansøgt om midler til en lang række grundlægsanalyser til senere større projekter.

3. Satsninger – turisme og oplevelsesøkonomi

Med udgangspunkt i de indstillede projekter har Vækstforum peget på en række prioriterede områder, der skal være medvirkende til at opfylde Erhvervsstrategiens mål. Indledningsvis fokuseres her på de væsentligste aktiviteter, der har direkte eller indirekte betydning for prioriteringen fremadrettet. Generelt er det et krav, at kommende projekter inddrager den

nyeste teknologi og erfaringer i formidlingen af turisme og oplevelsesøkonomiske projekter, som kan styrke Nordjyllands udviklingspotentiale.

Det er centralt, at der tænkes på tværs af indsatsområder i kreative alliancer mellem natur, kultur, turisme og oplevelsesøkonomi. I et givtigt samarbejde med IKT-, kultur, natur, bygge-, fødevare- og gastronomiområdet, skal der skabes grundlag for nye oplevelser og services herunder oplevelser og oplevelsesdesign forankret i en bestemt geografi, lokalitet eller miljø.

Et eksempel herpå er arbejdet med at søge statsmidler til en såkaldt oplevelseszone, der sammentænker fødevare-, gastronomi-, design og oplevelsesøkonomi med fokus på udvikling af nye oplevelser og services. Et andet eksempel er det tværregionale samarbejde mellem Region Midt- og Nordjylland samt en række kommuner om film, spil, animation og nye medier med henblik på øget samarbejde og videreudvikling af lokale erhvervsmæssige fyrtårne inden for film og nye medier i Region Nordjylland og Region Midtjylland

3.1 Turisme

Vækstforum har indstillet, at VisitNordjylland iværksætter en række større sammenhængende aktiviteter i regi af VisitNordjylland. Der er tale om en langsigtet satsning inden for følgende tre hovedområder: udvikling, kompetenceudvikling og markedsføring, der involverer en bred medvirken af såvel private og offentlige aktører inden for turismebranchen. Herudover har VisitDenmark igangsat projekt Helårsturisme, hvor Nordjylland har flere destinationer med i udviklingsarbejdet. Det anbefales at prioritering af kommende aktiviteter inden for de tre hovedområder skal understøtte og videreudvikle disse aktiviteter.

Der vil dog stadig være mulighed for at udvikle og kvalitetssikre større events af tilbagevendende karakter med en regional forankring.

Innovationsnetværk

Etablering af innovationsnetværk af virksomheder, enten inden for en enkelt branche eller på tværs af brancher. Her er der fokus på, at netværksdeltagere via et innovationsnetværk tilegner sig ny viden og metoder med henblik på innovation i den enkelte virksomhed eller inden for brancherne. Målet med et innovationsnetværk er, at virksomhederne udarbejder en forretnings- og handlingsplan for innovation i den enkelte virksomhed på baggrund af branchens og den enkelte virksomheds potentialer for innovation.

Særlige kriterier

- Forretnings- og handlingsplanen skal indeholde konkrete initiativer i form af nye produkter eller nye processer i virksomhederne.
- Der gives støtte til netværksmøder med inddragelse af vidensressourcer. Disse vidensressourcer kan enten findes eksternt, men der kan også inddrages viden og erfaringer fra virksomheder inden for brancherne.
- Etablering af såkaldte mentorordninger, hvor en særlig innovativ virksomhed eller flere innovative virksomheder bidrager med sparring til en række mindre virksomheder vil også blive prioriteret.
- Der skal mindst indgå fem virksomheder/organisationer i hvert netværk.

3.2 Oplevelsesøkonomi

Det er et særskilt prioriteret område at få forankret oplevelsesøkonomien i Nordjylland. Dette gælder både ApEx som klyngeorganisation, men også etablering af nye brancheorienterede subklynger. Der skal sættes ind for nordjyske styrkepositioner og viden fra især AAU. Da der er tale om et forholdsvist uopdyrket indsatsområde er det vigtigt, at der sættes på at opbygge gode rammebetingelser, således at oplevelsesøkonomien kan udvikle sig optimalt. Generelt skal alle projekter udvikles i overensstemmelse med FUNK-modellen (Forskning, Uddannelse, erhverv og Kultur).

Matchmaking

Med udgangspunkt i erfaringerne fra projektet "Kreative Alliancer", vil der blive lagt særlig vægt på nye projekter, der bygger videre på og udbygger erfaringerne fra dette projekt. Kreative Alliancer omfatter projekter, hvor virksomheder og kunstnere indgår i et forpligtende samarbejde.

Særlige kriterier

- Kreative alliancer skal formuleres i en samarbejdsaftale mellem virksomheden og kunstneren.
- Der skal indgå et kompetenceudviklingsperspektiv i projektet, hvor medarbejderne inddrages tæt i processen.

Digitale oplevelsesprodukter

Digital indholdsproduktion, digital berigelse af eksisterende oplevelser/skabelse af helt nye IT- baserede oplevelser m.m. Herunder fx udbredelse af de digitalt berigede museumsoplevelser, som er igangsat med indstillingen til fire museer i Nordjylland med en samlet strategisk satsning på interaktiv digital formidling.

Særlige kriterier

- Projektet skal demonstrere at bygge videre på viden og erfaringer fra tidligere projekter inden for området ift. teknologi, anvendelse, processer m.m.
- Udvikling og nye anvendelser af mobile services, interaktiv digital formidling og computerspil vil blive prioriteret.

Innovationsnetværk

Etablering af innovationsnetværk af virksomheder, enten inden for en enkelt branche eller på tværs af brancher. Her er der fokus på, at netværksdeltagere via et innovationsnetværk tilegner sig ny viden og metoder med henblik på innovation i den enkelte virksomhed eller inden for brancherne. Målet med et innovationsnetværk er, at virksomhederne udarbejder en forretnings- og handlingsplan for innovation i den enkelte virksomhed på baggrund af branchens og den enkelte virksomheds potentialer for innovation.

Særlige kriterier

- Forretnings- og handlingsplanen skal indeholde konkrete initiativer i form af nye produkter, pakketering eller nye processer i virksomhederne.
- Der gives støtte til netværksmøder med inddragelse af vidensressourcer. Disse vidensressourcer kan enten findes eksternt, men der kan også inddrages viden og erfaringer fra virksomheder inden for brancherne.
- Etablering af såkaldte mentorordninger, hvor en særlig innovativ virksomhed eller flere innovative virksomheder bidrager med sparring til en række mindre virksomheder vil også blive prioriteret.
- Der skal mindst indgå fem virksomheder/organisationer i hvert netværk.

3. Organisatorisk opbygning (hvem gør hvad)

Vækstforum

Vækstforum har en central rolle med hensyn til at sikre en dynamisk og innovativ udvikling i regionen. Ifølge Lov om Erhvervsfremme¹ har Vækstforum ansvaret for udarbejdelse af en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i områdets rammevilkår og erhvervspecialisering. Inden for den fastlagte erhvervsudviklingsstrategi, skal Vækstforum endvidere udvikle og afgive indstilling om medfinansiering af regionale erhvervsudviklingsaktiviteter.

Disse indstillinger går til Regionsrådet, for så vidt angår de af rådet afsatte midler til erhvervsudvikling, og til Erhvervs- og Byggestyrelsen for så vidt angår midlerne ved programmet 'Regional Konkurrenceevne og beskæftigelse'.

Det er Regionsrådet som træffer endelig afgørelse om den regionale støtte og rådets sekretariat, som udsteder bevillingsskrivelse eller afslagsskrivelse. Det er Erhvervs- og Byggestyrelsen, som træffer endelig afgørelse om støtte ved 'Regional konkurrenceevne og beskæftigelse' og udsteder bevillingsskrivelse eller afslagsskrivelse.

Ansvaret for tilvejebringelsen af et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag samt tilstrækkelige begrundelser for udvælgelsen af de projekter, som indstilles til imødekomme eller til afslag, hviler på Vækstforums sekretariat i samarbejde med ansøger. Ansvar for opfyldelsen af programmets målsætninger, herunder effekten af projekterne er ligeledes knyttet til opgaverne på det regionale niveau.

Vækstforums nærmere arbejde fastsættes i en Forretningsorden, som offentliggøres på www.vaekstforum.rn.dk

Vækstforums formandskab

Vækstforum udpeger blandt sine medlemmer et formandskab, til tilrettelæggelse af Vækstforums møder, herunder specielt beslutning om hvilke punkter der skal sættes på dagsordenen. Formandskabet behandler endvidere sager og spørgsmål, der ikke kan afvente behandling på Vækstforums førstkomende møde.

Formandskabet er udpeget blandt medlemmerne af Vækstforum og sammensættes af formanden samt tre yderligere medlemmer af Vækstforum, således at regionen, kommunerne, erhvervsorganisationerne og videninstitutionerne alle er repræsenteret i formandskabet.

Indstillingsudvalg

Med henblik på, at kunne kvalificere indstillingerne til Vækstforum er der nedsat et mindre Indstillingsudvalg. Udvalget har til opgave at forbehandle alle ansøgninger om støttemidler, hvad enten der er tale om støtte gennem Erhvervs- og Byggestyrelsen eller regionens egne udviklingsmidler.

Udvalget skal sikre, at der tilvejebringes et solidt beslutningsgrundlag, inden ansøgningerne behandles i Vækstforum, således at alle ansøgninger vurderes i forhold til strategiens indsatsområder og handlingsplanens udvælgelseskriterier. For ansøgninger skal udvalget:

¹ L 602 - Lov om Erhvervsfremme, af 24. juni 2005

- Påse at ansøgninger til de regionale udviklingsmidler støtter op om de indsatsområder og mål, der er defineret i regionens Erhvervsudviklingsstrategi og 'Program for Regional Konkurrenceevne og Beskæftigelse'.
- Påse at ansøgningerne er i overensstemmelse med strategiens udvælgelseskriterier og 'Program for Regional Konkurrenceevne', herunder de forskellige EU-politikker, udbud/licitation, love og regler på området.
- Generelt sikre at Vækstforum senere kan træffe afgørelse i sagen på et kvalificeret og afbalanceret grundlag.

Udvalget udarbejder en vejledende indstilling til Vækstforum.

Udvalget er sammensat af 7 personer med viden og faglige forudsætninger for at forstå de overordnede mål og principper for regionens udvikling.

Indstillingsudvalgets nærmere arbejde er fastsat i en Forretningsorden, som godkendes af Vækstforum og offentliggøres på www.vaekstforum.rn.dk

Sekretariat

Region Nordjylland stiller sekretariat til rådighed for arbejdet i Vækstforum, som er ansvarlig for:

- Samarbejde med alle relevante interessenter inden for og uden for regionen omkring strategiens muligheder.
- Deltagelse i netværk og fora, som kan være med til at udvikle nye initiativer og projekter.
- Teknisk bistand til den administrative gennemførelse, herunder sekretariatetsbetjening af Vækstforum og dets Indstillingsudvalg.
- Påse overholdelse af national lovgivning, bestemmelser og forskellige EU-politikker, for eksempel licitationsreglerne, udbuds- og konkurrencereglerne.
- Løbende information, herunder på Vækstforums hjemmeside
- Overvågning og evaluering af indsatsen.

Små ansøgninger forelægges Indstillingsudvalget i skriftlig høring. Der er udarbejdet en instruks for behandling af små projekter, som godkendes i Vækstforum.

For at sikre den bedste og bredeste inddragelse af eksterne interessenter afholder sekretariatet løbende dialogmøder med en bred kreds af repræsentanter fra regionens myndigheder og organisationer samt efter behov med relevante statslige styrelser. Vækstforum orienteres på passende vis om dette samarbejde og de synspunkter, der kommer til udtryk.

Endelig træffes der i videst muligt omfang aftaler med regionens kommuner om udstationering af medarbejdere i sekretariatet for herved at styrke den gensidige forståelse og bidrage til en effektiv betjening af Vækstforum. De kommunale medarbejdere indgår i arbejdet på lige fod med sekretariats øvrige medarbejdere. Udstationeringsaftalerne indgås direkte med kommunerne og revideres årligt baseret på en fælles evaluering.

4. Generelle regler og kriterier for støtte

Nedenfor gengives de kriterier og regler som gælder for opnåelse af støtte fra de tre finansieringskilder, som Vækstforum har indstillingsret til dvs.:

- Regionsrådets udviklingsmidler
- EU-midler fra Regionalfonden
- EU-midler fra Socialfonden

Der er tale om en ikke utømmende gennemgang af de væsentligste regler og kriterier, som ansøger skal kende for at kunne vurdere, om en ansøgning har mulighed for at komme i betragtning til støtte.

Det skal understreges, at der gælder et selvstændigt og omfattende sæt af regler og kriterier for EU' strukturfonde,² hvortil der henvises. Ansøgere til strukturfondsmidler vil i forbindelse med ansøgningsproceduren blive gjort bekendt med disse regler og kriterier i det omfang disse går videre end nævnt nedenfor. Reglerne i det følgende gælder også for de små ansøgninger med et budget under 500.000 kr.

1. Relevant juridisk enhed

Da den lovgivning, som regulerer de forskellige midler, som Vækstforum har indstillingsret til, ikke er den samme, gælder der således forskellige betingelser for hvilke juridiske enheder, der kan støttes. Nedenfor er dette kort opsummeret:

Juridiske enheder ift. Regionsrådets udviklingsmidler:

Alle juridiske eller fysiske personer, der ikke er organiseret som private virksomheder, kan komme i betragtning. Dette gælder f.eks. ansøgninger fra offentlige/halvoffentlige myndigheder, erhvervsskoler, universiteter, andre vidensinstitutioner, private virksomhedssamarbejder med netværk i non-profit organisering, fonde mv. Der kan ikke på forhånd opstilles en udtømmende liste. Det afgørende er, at der er tale om ikke-kommercielle erhvervsudviklingsaktiviteter, som kommer regionen til gode.

Juridiske enheder ift. EU-midler fra Regionalfonden:

For projekter under Regionalfonden ydes der ikke – bortset fra på øerne Egholm (Aalborg Kommune) og på Læsø - direkte tilskud til enkelte private virksomheder. Private virksomheder, der deltager i netværk, kan dog være tilsagnsmottagere i projekter, så længe reglerne om statsstøtte overholdes. Herudover støttes offentlige/halvoffentlige myndigheder, erhvervsskoler, universiteter, andre vidensinstitutioner, fonde mv.

Juridiske enheder ift. EU-midler fra Socialfonden:

For projekter under Socialfonden kan der ydes tilskud til enkeltvirksomheder, uden at disse indgår i et netværk, hvis det er godtgjort, at tilskuddet går til opkvalificering eller udvidelse af arbejdsstyrken, og altså godtgjort at de endelige støttemottagere er personer, der er støtteberettigede under socialfondsprogrammet. Der

²) Erhvervs- og Byggestyrelsens "Retningslinjer for strukturfondsfinansierede projekter 2007-2013" som findes på styrelsens hjemmeside www.regionalt.dk

ydes dog ikke tilskud til enkelte iværksættere. Det skal altid sikres, at statsstøttereglerne overholdes. Herudover ydes der støtte som under Regionalfonden.

2. Overensstemmelse med gældende regler

Med hensyn til lovgivningen må der sondres klart mellem de initiativer som støttes med:

- De regionale udviklingsmidler, for her gælder reglerne i Lov om Erhvervsfremme Lov 602 af 24. juni 2005.

Foruden reglerne i erhvervsfremmeloven skal projekterne også respektere øvrig lovgivning, som måtte være relevant i det konkrete tilfælde.

Tilskuddet som ydes må ikke fortrænge eksisterende kommercielle aktiviteter, og tilskud til offentlige myndigheder og offentligt lignende institutioner må kun ydes i tilfælde, hvor der mangler private kommercielle incitamenter til at gennemføre lignende aktiviteter.

- De initiativer som støttes med midler fra strukturfondene, er omfattet af et andet regelsæt. Her skal alene nævnes: Lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond af 15. december 2006³ med tilhørende bekendtgørelser.

3. Støtteprocent

Der gives som udgangspunkt maksimalt 50 % i støtte af de godkendte støtteberettigede udgifter. Støtteprocenten kan i særlige tilfælde forhøjes, hvis Vækstforum finder det afgørende for projektets gennemførelse. Da EU-støtten maksimalt kan udgøre 50 %, vil en evt. forhøjelse kun kunne ske med midler fra Regionsrådet.

4. Relevans

I forbindelse med ansøgningen skal det dokumenteres - eller i den mindste klart sandsynliggøres - at det projekt ansøgningen vedrører:

- har et mål som bidrager klart til realiseringen af en eller flere af de indsatsområder og fokuseringer, Vækstforum har fastlagt. Samtidig skal projektet være i overensstemmelse med de prioriteringer, der ligger i EU-programmerne, hvis der søges støtte herfra.
- repræsenterer en reel efterspørgsel/behov hos målgruppen/brugerne. Her tænkes på regionens virksomheder, undervisningsinstitutioner, iværksættere og kompetencesøgende personer med flere.
- har tilslutning, dvs. at der samarbejdes med en flerhed af personer, virksomheder og/eller myndigheder/organisationer, der aktivt tager del i gennemførelsen. Mindst én af disse aktører skal påtage sig opgaven som projektansvarlig. Alle deltagende partnere skal bidrage kontant/finansielt til initiativets gennemførelse.

5. Nyhedsværdi

Det er vigtigt, at ansøgningerne repræsenterer noget nyt, indholdsmæssigt og/eller metodemæssigt. Omfanget af et projekts nyhedsværdi og graden af relevant ny viden måles i forhold til den enkelte deltager, virksomhed og organisation/myndighed, men der vil også blive lagt vægt på graden af nyhedsværdi inden for regionen som helhed. Ordinære driftsaktiviteter og

³ L 19 - Lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond af 15. december 2006

initiativer, som gentages i uændret form, støttes ikke.

6. Handlingsgrundlag - gennemførlighed

Til ethvert projekt, som modtager bevilling, skal der foreligge et klart dokumenteret handlingsgrundlag, der som minimum skal indeholde en nøje plan for projektets gennemførelse, budget, finansiering, effekt, milepæle og forankring efter støtteperiodens udløb. Gennemførelsen vil løbende blive fulgt, og gennemføres projektet ikke i overensstemmelse med den plan, der er godkendt, kan der reduceres i støttebeløbet, eller udbetaling af støtte kan indstilles.

7. Effekt

I forbindelse med ansøgningen skal der opstilles og redegøres for projektets forventede effekter ved at oplyse:

- realistisk underbyggede tal for de socioøkonomiske resultater som følger af projektet, fx vækst i omsætning/eksport, vækst i antal ansatte, vækst i virksomheders og institutioners viden- og innovationsniveau, beskæftigelses- og kompetenceløft hos ansatte etc.
- indikatorer som vil blive brugt til at monitorere og evaluere de forventede effekter.
- samt i hvor høj grad projektet skønnes at komme yderområderne til gavn.

8. Bæredygtighed

Med henblik på at opnå en effektiv ressourceanvendelse og undgå støttespild er det væsentligt, at ansøger redegør for, hvordan projektet tænkes forankret både organisatorisk og finansielt efter støtteperiodens ophør.

- Eneste undtagelse fra denne regel er i de enkelte tilfælde, hvor der er ydes støtte til indhentelse af ny (forkants-)viden typisk i form af et pilotprojekt. I disse tilfælde er det en klar forudsætning, at tilsagnsmottager udarbejder en grundig og detaljeret projektrapport til offentliggørelse, således at andre potentielle brugere kan nyde godt af den viden, der er indhentet.

9. Bidrag til sammenhængskraft

For projekter der søger om støtte er det væsentligt at godtgøre,

- at projektet bidrager til, at indhente kritiske videnmæssige og/eller kompetencemæssige efterslæb, den nordjyske region måtte have
- at projektet bidrager til at udvikle yderområderne, eller anviser nye veje for en dynamisk udvikling af yderområderne.

10. Additionalitet

Støtten skal have afgørende betydning for initiativets gennemførelse. Støtten, der ydes, vil altid være den mindst mulige, som skønnes nødvendigt for at sikre, at projektet kan gennemføres. Er der tale om et projekt i offentligt/halvoffentligt regi gælder endvidere, at der ikke ydes støtte til opgaver, som er defineret i henhold til lovgivningen, eller som betragtes som naturlige driftsopgaver for den pågældende myndighed. Desuden må der ikke være tale om projekter, som direkte konkurrerer med allerede eksisterende tilbud i privat eller offentlig regi.

Ved additionalitet på projektniveau forstås, at projektgennemførelsen som minimum ikke ville kunne finde sted i samme omfang, på samme tid eller inden for samme tidsramme uden støtten.

11. Lige muligheder og miljø

Ligeledes vil hensynet til at sikre lige muligheder for mænd og kvinder og rummelighed på arbejdsmarkedet indgå som et udvælgelses kriterium. Endvidere vil projekter, som bidrager til at sætte en højere miljøstandard, blive prioriteret.

5. Særlige regler og kriterier for små projekter

Muligheden for at yde støtte til "små ansøgninger" indgår fortsat i Handlingsplan 2008/2009. I forhold til Handlingsplan 2007 foretages der enkelte justeringer af udvælgelseskriterier og i de støtteberettigede udgifter, men ellers fortsætter faciliteten i al væsentlighed uændret. Beløbsmæssigt fastholdes, at projektbudgettet ikke må overstige 500.000 kr. Ligesom der fortsat mindst skal indgå støtteberettigede udgifter i projektet for 100.000 kr. (bagatelgrænse).

De aktiviteter der kan støttes under faciliteten "små ansøgninger", skal indholdsmæssigt bidrage til realiseringen af Erhvervsudviklingsstrategiens syv indsatsområder. Sigtet med de små ansøgninger er altså bredere end for de store ansøgninger, der som nævnt i afsnit 2 er fokuseret på fem indsatsområder.

Nærmere beskrivelse af kriterier og støttegrundlag

1. Lovgrundlaget

Støtte til gennemførelse af "små ansøgninger" findes i Lov om Erhvervsfremme. Det betyder, at projekterne indholdsmæssigt skal bidrage til styrke udviklingen i nordjysk erhvervsliv gennem fremme af følgende initiativer, som sigter mod:

- at forbedre og udbygge rammerne for virksomhedernes vækst, internationalt samarbejde og samhandel
- at fremme tilpasningen i erhvervsstrukturen til konkurrenceforhold, miljøforhold og den samfundsmæssige udvikling i øvrigt
- at fremme den regionale erhvervsudvikling og beskæftigelse
- at styrke de offentlige myndigheders samarbejde om erhvervsudvikling, og
- at udvikle samarbejdet mellem offentlige myndigheder og de private erhverv om erhvervsudvikling.

2. Ansøgerkredsen

Ansøgerkredsen skal være offentlige (eller offentlig lignende) ikke-kommercielle erhvervsudviklingsorganisationer. Der må ikke ydes direkte finansiel støtte til enkelte erhvervsvirksomheder eller lignende.

3. Indholdsmæssigt ydes der støtte til

- Foranalyser som understøtter Erhvervsudviklingsstrategien, herunder nødvendige afklaringer som særligt sigter på udarbejdelse af en (større) ansøgning til Vækstforum
- Enkeltstående evens/begivenheder af regional betydning
- Administrativ bistand til tovholderne på partnerskabsinitiativerne.

4. Følgende typer af udgifter kan indgå i støttegrundlaget

- Personaleudgifter som er en forudsætning for projektets gennemførelse. (Ledende personales anvendte tid på overordnet projektledelse/-styring er ikke støtteberettiget)
- Udgifter til køb af instrumenter, udstyr og materialer som er nødvendige for projektet. Instrumenter og udstyr kan eventuelt indgå med en forholdsmæssig afskrivning
- Udgifter til konsulentbistand og tilsvarende tjenesteydere som købes hos udenforstående tredjemand
- Revision af projektregnskabet kan indgå i støttegrundlaget
- Undtagelsesvist: Andre velbeskrevne udgifter som er en forudsætning for projektets gennemførelse.

5. Specielt om støtteberettigede interne timer

Spørgsmålet om i hvilket omfang interne timer kan medgå i støttegrundlaget er væsentlig, fordi de interne timer også kan anvendes til medfinansiering. Udgangspunktet for støtteberettigelsen af de interne timer er følgende:

- Ansøgers egne timer kan indgå som medfinansiering.
- Alle direkte, henførbare og dokumenterbare udgifter til interne timer i forbindelse med et godkendt projekt kan indgå i støttegrundlaget og således udløse økonomisk støtte fra de regionale udviklingsmidler.
- Det er de faktiske og dokumenterbare udgifter til interne timer, der kan indgå i støttegrundlaget ikke standardsatser.
- Der skal føres et nøje timeregnskab over de timer, der anvendes til gennemførelsen af projektet.
- Der ydes kun støtte til de personer, hvis indsats er af afgørende betydning for skabelsen af projektets resultater. Der gives ikke støtte til overordnet projektledelse/-styring. Da det opfattes som en naturlig driftsopgave.
- Medfinansiering kan ikke ske ved hjælp af naturalier.

6. Ikke støtteberettigede udgifter

- Ansøgninger inden for primær landbrugs- fiskeri-, gartneri- og skovbrugserhvervet imødekommes ikke. Men henvises til landdistriktsprogrammet og andre faglige støtteordninger som eksisterer inden for Fødevarer Erhvervs område.
- Støtten fra de regionale udviklingsmidler er altid sekundære i forhold til øvrige støtteordninger. Dermed menes, at findes der en anden støtteordning som projektet indholdsmæssigt ville kunne omfattes af, skal denne støtteordning afprøves først, inden en ansøgning til de regionale udviklingsmidler kan imødekommes.
- Der gives ikke tillægsbevillinger til det samme projekt.
- Der ydes ikke støtte til overhead omkostninger det vil sige udgifter til: husleje, varme, kommunikation og kontorhold m.m.
- Der ydes ikke støtte til kost og forplejning. Men til kørsel i nødvendigt omfang.
- Der gives ikke støtte til ordinære (driftslignende) udgifter. Der skal være tale om nye udgifter, som klart kan adskilles fra ansøgers sædvanlige og ordinære driftsudgifter.
- Der kan gives støtte til generel markedsføring af hele regionen eller hele brancheområder– men ikke til enkeltområder, enkeltkommuner eller enkeltstående reklameinitiativer eller markedsføringstiltag af enkeltstående eller identificerbare private kommercielle virksomheder.
- Udgifter, som følger af f.eks. underkontrahering, som ikke medfører en reel værdiforøgelse, er ikke støtteberettiget.
- Anskaffelse af kunst, malerier og anden udsmykning er ikke støtteberettiget

7. Støtteprocent

Der gives maksimalt 50 % i støtte af de godkendte støtteberettigede udgifter. Støtteprocenten kan kun forhøjes rent undtagelsesvis og kun efter udtrykkelig beslutning i Vækstforum.

8. Geografi

Geografisk er det et krav, at projektet er regionalt forankret og har afgørende betydning for hele regionen eller dele af regionen.

9. Projektets medfinansiering

Støtteberettigede er alene den/de organisationer, som direkte afholder udgifterne. Støttebeløbet skal anvendes til medfinansiering af projektet. Projektets medfinansiering skal dokumenteres på ansøgningstidspunktet.

10. Moms

Moms kan kun indgå i støttegrundlaget, hvis det er en reel udgift for støttemodtager. Betales momsen tilbage til bevillingsmodtager kan den ikke indgå i støttegrundlaget.

11. Uafhængighed

Prisen på en ydelse må ikke være bestemt af et sammenfald af interesse mellem ansøger og de eksterne konsulenter, der anvendes i projektet.

12. Kumulation

Til isolerede regionale projekter ydes der kun medfinansiering til "hele" afgrænsede projekter, som meningsfuldt kan stå alene. Der ydes ikke støtte til delelementer af et større projekt/satsning. Undtagelsen fra denne hovedregel:

- Der kan gives medfinansiering til de regionale delelementer af en større national eller international satsning.
- Eller i de tilfælde hvor to eller flere regionale Vækstfora arbejder sammen om at løfte et indholdsmæssigt større projekt.

6. Ansøgningsprocedurer

Vækstforum arbejder med to ansøgningskategorier og fire ansøgningstyper:

Kategori 1: Eksterne projekter (hovedsporet):

- A. Store projekter indkaldt via åbent annoncerede ansøgningsrunder
- B. Små projekter indkaldt via hjemmesiden og med løbende indtag

Kategori 2: Interne projekter:

- C. Interne projekter i regi af Partnerskabsaftalen med regeringen
- D. Interne projekter initieret af Vækstforum selv på særlige områder

Vækstforum har som princip valgt at basere sig på "partnerskab" som instrument til at samarbejde om finansiel støtte til udviklingsaktiviteter. Dette betyder at:

- der skal indledes en konstruktiv dialog mellem Vækstforum og ansøgere på et tidligt tidspunkt, således ansøger ikke bruger urimeligt mange kræfter på at udvikle et initiativ som Vækstforum ikke ønsker eller ikke ønsker i den form eller på det tidspunkt og således, at overlap med eksisterende initiativer kan undgås.

Endvidere opleves ansøgningsproceduren til strukturfondene som relativt krævende.

Derfor er ansøgningsproceduren for store eksterne projekter todelt: Først en prækvalificering og (hvis Vækstforum er positiv) dernæst den egentlige ansøgning.

- Andre interesser og partnere i regionen skal inddrages i den udstrækning, det er relevant, og hvor det giver synergi. Hvis dette ikke er tilfældet skal projektet naturligvis ikke gøres bredere, end ansøger ønsker. Den tidlige dialog med Vækstforum er med til at sikre at inddrages andre partnere eller interesser i projektet gennemføres det så smidigt, at processen ikke bliver unødigt bureaukratisk.
- Vækstforum stiller sig til rådighed med ekspertise omkring udvikling af projektideer i det omfang ansøger ønsker det og på en sådan måde, at Vækstforums uvildighed og integritet bevares.

De forskellige ansøgningskategorier og -typer er beskrevet nedenfor og sammenfattet i tabel 2 sidst i dette afsnit.

Kategori 1. Eksterne projekter

A. Store projekter indkaldt via åbent annoncerede ansøgningsrunder

En gang i 2008 og to gange om i 2009 indkalder Vækstforum projektskitser under denne handlingsplan fra potentielle ansøgere baseret på specifikke fokuseringer og kriterier konkretiseret i særligt annoncerede udbudsbetingelser i forbindelse med indkaldelsen. Ansøgere fremsender på denne baggrund en projektskitse på et særligt skema til Vækstforum med angivelse af indhold, nyhedsværdi, forventede effekter, det forventede partnerskab/samarbejde i relation til projektet samt et summarisk budgetoverslag og oversigt over projektets finansiering.

Vækstforum vil efter modtagelse af projektskitsen vurdere disse og foretage en prækvalificering af et passende antal projekter. Antallet af projekter der prækvalificeres skal afpasses efter den økonomiske ramme, som Vækstforum fastsætter for 2008. Dog vil der blive prækvalificeret projekter med en samlet ansøgningsværdi, der overstiger den økonomiske ramme med 30 %, således den endelige udvælgelse sker på et konkurrencepræget grundlag.

For de ikke prækvalificerede projekter vil det ikke være muligt at indsende en endelig ansøgning. For de prækvalificerede vil Vækstforum invitere disse til at forberede en endelig ansøgning og samtidig gøre sine bemærkninger til projektets indhold og form og lægge op til et videre samarbejde mellem ansøger og Vækstforum (ved sekretariatet). Sidstnævnte deltager ikke som projektmager, men stiller viden til rådighed vedrørende udvikling af ideen i relation til strategiens nærmere prioriteter, finansiering og formelle forhold angående udvælgelseskriterier. Målet er at etablere et konstruktivt samarbejde, der kan være med til at gøre de prækvalificerede projekter færdige på den mest effektive måde.

Det er op til projektansøger selv at tage ansvar for færdiggørelse af projektansøgningen, herunder foretage nødvendige feasibilityanalyser og tekniske/organisatoriske undersøgelser. Disse kan efter behov støttes som et forprojekt under faciliteten "små ansøgninger".

Samtidig med prækvalificeringen fastsætter Vækstforum en dato for den endelige behandling af de prækvalificerede projekter. Til denne dato skal projekterne foreligge i en færdigudviklet form, som herefter behandles af Vækstsekretariatet og Indstillingsudvalget efter de i afsnit 3 og 4 beskrevne retningslinier og udvælgelseskriterier.

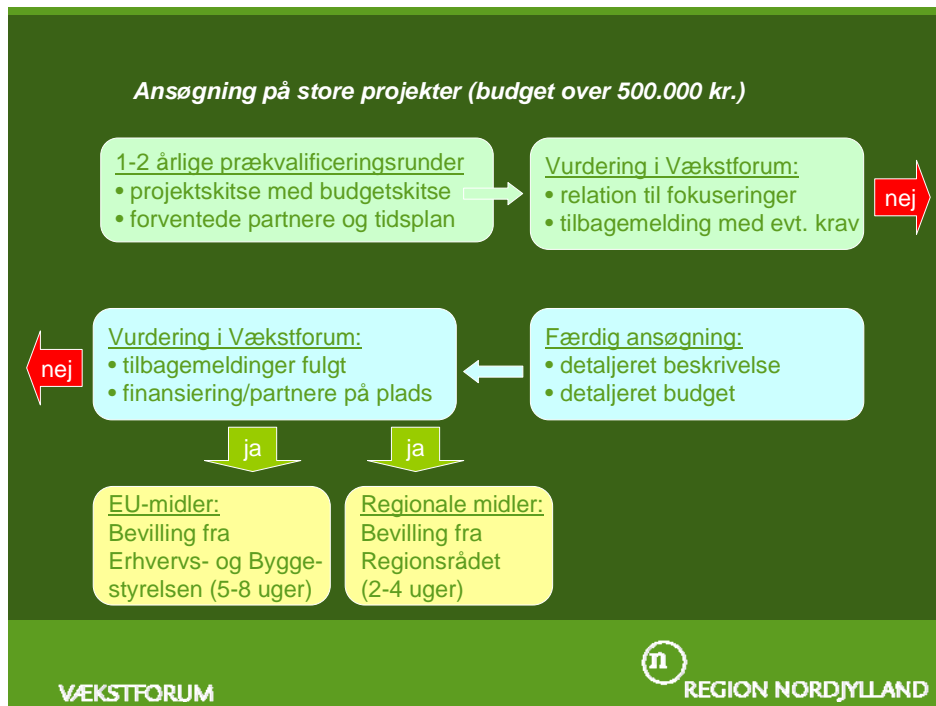
Ved den endelige behandling af de færdigudviklede (prækvalificerede) projekter vil Vækstforum indholdsmæssigt vælge de mest innovative og nytænkende inden for de syv fokuseringer. Foruden indholdsmæssigt vil projekterne også blive prioriteret efter den økonomiske ramme, der hvert år er til rådighed.

Erfaringsmæssigt vil en del af de prækvalificerede ansøgninger ikke være i stand til at indgive en endelig ansøgning (fx på grund af problemer med partnerskab eller medfinansiering). For at sikre, at der er tilstrækkeligt med gode projekter til den endelige behandling – herunder sikre konkurrence mellem de fremsendte projekter – vil der således blive "overbooket" med projekter, som i støttebeløb tilsammen overstiger den økonomiske ramme med op til 30 %. Det betyder, at der vil blive frasorteret et mindre antal af de oprindeligt prækvalificerede projekter i den endelige ansøgningsrunde.

Det er derfor væsentligt at understrege, at en prækvalificering ikke er ensbetydende med et ja fra Vækstforum til den endelige projektansøgning.

Til både prækvalificering og endelig ansøgning bruges et særligt skema som findes på www.vaekstforum.rn.dk.

Denne metode med store eksterne projektansøgninger vil være den dominerende måde at udmønte Vækstforums udviklingsmidler på (især støtten fra strukturfondene). Metoden kan illustreres således:

B. Små projekter indkaldt via løbende annoncering og indtag

Denne ansøgningstype anvendes for projekter som:

- Har et budget over 100.000 kr. (bagatelgrænse) men under 500.000 kr.
- Passer til et eller flere af strategiens syv indsatsområder.
- Har et klart perspektiv
- Ikke drift (ikke gentagelser uden nyhedsværdi).

Der kan både være tale om ansøgninger på færdige udviklingsprojekter, såvel som forundersøgelser (teknisk, organisatorisk, økonomisk), der søger om støtte til nødvendige afklaringer, inden en senere egentlig ansøgning kan fremsendes. For at gøre det administrativt nemt er der løbende indtag af de små ansøgninger.

Ansøgningerne indsendes på et særligt skema, som sammen med kriterierne for at bruge denne ansøgningsform findes på www.vaekstforum.rn.dk. Faciliteten "De små ansøgninger" udmærker sig især ved en hurtig og smidig beslutningsprocedure. Vækstsekretariatet modtager som nævnt de små ansøgninger løbende. Når sagsbehandlingen er afsluttet, samles dagsordenen, som består af et antal kortfattede sagsfremstillinger.

Sagsfremstillingen skal som minimum indeholde en kort indholdsmæssig beskrivelse af projektet, en oversigt over hvilke udgifter der konkret kan godkendes og dermed indgå i støttegrundlaget, et budget og en finansieringsplan. Ligeledes vedlægges en begrundet indstilling om enten imødekommelse eller afslag.

Disse sagsfremstillinger udsendes til skriftlig høring i Indstillingsudvalget. Svarfristen er en uge fra modtagelsen. Samtidig vedlægges en liste over, hvilke medlemmer der umiddelbart vurderes som inhabile. Disse medlemmer deltager naturligvis ikke i den konkrete sagsbehandling, hvis inhabiliteten er accepteret. I tilfælde af uenighed i Indstillingsudvalget kan udvalget dog beslutte at sende ansøgningen i skriftlig høring i Vækstforum.

Med passende mellemrum informeres Vækstforum og Regionsrådet om, hvilke projekter der er imødekommet, om støttebeløbets størrelse og effekten af de gennemførte projekter.

Kategori 2. Interne projekter

C. Interne projekter i regi af Partnerskabsaftalen med regeringen

Denne type projekter bygger på den i juni 2007 indgåede partnerskabsaftale mellem regeringen og Vækstforum. Aftalen indeholder et antal initiativer, hvis implementering sker på forskellig vis:

- A: Initiativer udviklet før Partnerskabsaftalen og indarbejdet heri.
- B: Initiativer udviklet direkte på baggrund af Partnerskabsaftalen.
- C: Initiativer udviklet til den regionale erhvervsudviklingsstrategi med stor relevans for Partnerskabsaftalen.

Initiativerne under A er typisk projekter, som allerede var under overvejelse, da partnerskabsaftalen blev udviklet i foråret 2007 og derfor indgik som bidrag til aftalens indhold. Denne type af initiativer er i vid udstrækning allerede godkendt til støtte af Vækstforum eller forventes at få støtte fra midlerne afsat til Handlingsplan 2007.

Initiativerne under C er typisk projektinitiativer, som er udarbejdet i 2007 som ansøgninger til erhvervsudviklingsstrategien uden at have et specifikt sigte på partnerskabsaftalen, men som alligevel passer til denne. Disse projekter støttes af midlerne afsat til Handlingsplan 2007.

Initiativerne under B er udarbejdet fra "bunden" efter indgåelse af partnerskabsaftalen med staten ved, at Vækstforum i efteråret 2007 bad en række tovholdere om at overveje, hvordan specifikke initiativer kunne udvikles. Der er typisk tale om initiativer inden for uddannelsesområdet, hvor Vækstforums strategi oprindeligt ikke var så eksplicit (fx omkring ungeindsatsen). B-initiativerne kan siges at have en særlig status, fordi Vækstforum selv har initieret disse. Der er derfor behov for, at Vækstforum eksplicit prioriterer disse projekter under rammen for Handlingsplan 2008.

D. Interne projekter initieret af Vækstforum selv

Vækstforum vil i særlige tilfælde, som ikke er omfattet af ovennævnte kunne tage initiativ til interne projekter, hvis Vækstforum har identificeret et særligt behov. Interne projekter har en regional kompleksitet, som kræver samarbejde og koordinering om den videre projektudvikling, både teknisk og økonomisk, men bestemt også organisatorisk, idet der typisk vil være flere relevante samarbejdsflader, som skal afklares, således at regional synergi og samarbejde kan opnås og overlap undgås.

Initiativet til projektet kan komme fra Vækstforum selv, fra andre regioner eller fra statslig/EU niveau. Der kan også være tale om projekter, som opstår på baggrund af identifikation af særlige regionale behov, flaskehalse eller interesser. Selve ideen kan være genereret hos Vækstforum eller hos en ekstern partner, men forløbet er karakteriseret ved, at den overordnede prioritering og opfølgning sker i Vækstforum. Der er med andre ord tale om projekter af "særlig regional interesse".

Da Vækstforum ikke selv kan stå som ansøger, vil sådanne interne projekter blive forankret hos en passende gruppe af samarbejdspartnere med en af disse som projektleder. Da der i princippet er tale om et projekt uden offentlig ansøgningsrunde, vil kravet naturligvis være, at der foretages en bred afdækning af relevante interesser og en grundig diskussion med eksterne interessenter, inden der konkluderes. Med henblik på at sikre tilstrækkelige oplysninger, specielt hvis der indgår EU-midler, bruges samme

ansøgningsskema som for større eksterne ansøgninger, jf. beskrivelsen nedenfor.

Tabel 2: Sammenfatning af ansøgningstyper

Ansøgningstype		Procedure
<i>Eksterne projekter (hovedspor)</i>		
A.	Store projekter (budget over 500.000 kr.) indkaldt via åben ansøgningsrunde én gang om året, hvor en af Vækstforum afsat økonomisk ramme disponeres	Ansøgningsrunden er delt i to faser: 1. prækvalificering svarende til 130 % af de afsatte midler 2. endelig beslutning vedr. færdigudviklede (prækvalificerede) projekter, svarende til 100% af den økonomiske ramme
B.	Små projekter (budget mellem 100.000 og 500.000 kr.) som indkaldes løbende via annoncering på Vækstforums hjemmeside	Hurtig procedure, hvor ansøgningen behandles i sekretariatet, der sender den samlede sagsfremstilling med indstilling i skriftlig høring i Vækstforum.
<i>Interne projekter</i>		
C.	Projekter defineret på forhånd som led i partnerskabsaftalen mellem regeringen og Vækstforum. Vækstforum afgør årligt hvor stor en del af den økonomiske ramme der skal gå til denne type projekter	Projekterne identificeres af parterne og indsættes i en treårig aftale med årlig revision. Som hovedregel forankres projekterne hos regionale partnere, som vækstforum anmoder om at udvikle og implementere projektet
D.	Interne projekter initieret af Vækstforum selv på områder som ikke måtte være dækket af prækvalificerede projekter eller projekter under partnerskabsaftalen	Ingen formel procedure, men hvis behov identificeres vil projektet blive diskuteret og igangsat af Vækstforum med forankring hos regionale partnere. Ventes kun brugt i sjældne og ganske særlige tilfælde

7. Støttegrundlag

Fælles for ansøgninger til strukturfondene og de regionale udviklingsmidler

Støtteprocenter

Med hensyn til støtteprocent ydes der maksimalt 50 %, som kun kan forhøjes rent undtagelsesvis og kun efter eksplicit beslutning i Vækstforum.

For projekter som søger støtte i Kattegat-Skagerrak programmet (EU's program for interregional samarbejde) kan der efter konkret vurdering i Vækstforum ske en forhøjelse af støtteprocenten, da private virksomheders medfinansiering ikke kan udløse EU-støtte under dette program. Det vil være op til Vækstforum løbende at udvikle de nærmere kriterier for finansiering ud over 50 % på baggrund af indstillinger fra sekretariatet.

Støtteberettigede udgifter - generelt

Hovedreglen er, at alle projektrelevante udgifter som udgangspunkt er støtteberettigede, se dog afsnittet om udvælgelseskriterierne. Enkelte udgiftstyper er dog ikke støtteberettigede. Det drejer sig om:

- Basal infrastruktur med almenyttigt eller lignende formål, såsom anlæg af forsyningsledninger til vand, varme og lignende.
- Refunderbar moms.
- Renter af gæld.
- Gratialer, provisioner mm i forbindelse med projektansattes løn.
- Bøder.

Løn til projektansatte

Løn til ansatte, som deltager i gennemførelsen af projekter kan indgå i støttegrundlaget. For løn til projektansatte kan der maksimalt medregnes den faktiske timeløn ganget med det antal timer, som anvendes på projektet. Timelønnen for månedslønnede beregnes som den faktiske årsløn divideret med 1924. Lønnen skal afspejle den normale time- eller månedsløn for denne type arbejde. Den medtagne løn kan ikke overstige den faktisk betalte løn.

Løn er en udgift, som vanskeligt kan adskilles fra almindelige driftsudgifter. En klar adskillelse mellem de støtteberettigede lønudgifter og de almindelige driftsudgifter er derfor meget vigtig. Det er derfor et krav, at der føres en særskilt timeregistrering fordelt pr. medarbejder med oplysninger om arbejdets art, tidsforbrug pr. dag, løn timesatser m.v. Opgørelsen af timer skal ske kontinuerligt og omhyggeligt og opgørelsen skal underskrives af den pågældende medarbejder og påført en godkendelse af en overordnet.

Indirekte omkostninger (gælder ikke "små ansøgninger")

Indirekte omkostninger er f.eks. udgifter til husleje, varme, telefon og kontorhold, men ikke til løn. For at være støtteberettigede skal udgifterne kunne henføres til projektet. Udgifterne skal fordeles pro rata på projektet efter en behørigt velbegrunderet fair og rimelig metode.

Indirekte omkostninger behandles som udgifter, som støttemodtager har betalt i forbindelse med gennemførelsen af et projekt, hvis udgifterne kan dokumenteres ved hjælp af regnskabsdokumenter med bevisværdi svarende til fakturaer. Med hensyn til den nærmere beregning af de indirekte omkostninger henvises til Erhvervs- og Byggestyrelsens retningslinier.

Dobbeltfinansiering

Der kan ikke opnås tilskud fra andre kilder til de samme udgifter i det samme projekt (dobbeltfinansiering). Hvor et projekt eller dele deraf er støtteberettiget fra flere kilder/fonde, har ansøger pligt til at gøre Vækstforum opmærksom herpå. Der vil der blive etableret administrative procedurer, som sikrer mod dobbeltfinansiering.

Følgende gælder kun for strukturfondene

Der henvises generelt til Erhvervs- og Byggestyrelsens retningslinier.

Følgende udgiftstyper er som udgangspunkt støtteberettigede

Fysiske investeringer (*Gældende kun Regionalfonden*):

- Udgifter til indkøb af inventar, udstyr, køretøjer, infrastruktur, fast ejendom og jord. For køb af jord er dog kun udgifter, der ikke overstiger 10 procent af de samlede støtteberettigede udgifter under projektet.

Deltagerunderhold (Gældende kun Socialfonden)

Udgifter betalt af støttemodtager eller andre parter til deltageres underhold, mens de går på kurser med strukturfondstilskud, er støtteberettigede, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Udgifterne kan dokumenteres ved hjælp af regnskabsdokumenter med bevis-værdi svarende til fakturaer.
- Tilskuddet fra fondene må ikke overstige de samlede støtteberettigede udgifter med fradrag af værdien af deltagerunderholdet.

De tidsmæssige betingelser

Hvornår vil udgiften tidligst være støtteberettiget fra?

a.) Strukturfondene

Med hensyn til, hvornår udgifter tidligst vil være støtteberettigede, gælder der to forskellige regler:

- For projekter som gennemføres på øerne Læsø og Egholm (Egholm er en del af Aalborg Kommune) vil udgifterne tidligst være støtteberettiget fra den dag, hvor Vækstsekretariatet har fremsendt en indledende legalitetsvurdering af projektet til ansøger.
- For alle andre projekter gælder det uændret, at udgifterne er støtteberettigede fra den dag, hvor ansøgningen er modtaget i Vækstsekretariatet.

b.) De regionale udviklingsmidler

- Udgifterne vil tidligst være støtteberettigede fra den dag, hvor ansøgningen er modtaget i Vækstsekretariatet.

Hvornår kan et tilskud udbetales?

a.) Strukturfondene

De afholdte og betalte støtteberettigede udgifter skal dokumenteres ved hjælp af regnskabsdokumenter med bevisværdi svarende til fakturaer. Tilskuddet fra fondene må ikke overstige de samlede støtteberettigede udgifter eventuel med fradrag af værdien af deltagerunderholdet (Socialfonden).

Betingelser for udbetaling af tilskud

Alle udgifter skal være dokumenteret afholdt og betalt overfor revisionsfirmaet "Pricewaterhouse Coopers", som har regnskabs-/dokumentationsforpligtigelsen for alle strukturfondsprojekter. De nærmere

regler for udbetaling fremgår af Erhvervs- og Byggestyrelsens bevillingsskrivelser, hvor til der henvises.

Der udbetales aldrig støttebeløb i forskud.

b.) De regionale udviklingsmidler

Med hensyn til udbetaling af godkendte tilskudsbeløb sker det efter en nøje aftalt plan, som fremgår af bevillingsskrivelsen. Udbetalingsplanen indgås som udgangspunkt altid i forståelse med ansøger. Som minimum skal der senest ved projektets afslutning aflægges revisorpåtegnet regnskab som dokumenterer, at udgifterne er afholdt og betalt samt anvendt i overensstemmelse med Vækstforums beslutning.

Yderligere oplysninger

Sekretariatet kan konsulteres, hvis der er tvivl om støtteberettigelse. Yderligere detaljerede oplysninger, herunder ændringer i støttegrundlaget, vil blive annonceret på www.vaekstforum.rn.dk

8. Tidsplan

Der henvises til hjemmesiden www.vaekstforum.rn.dk for nærmere oplysninger om ansøgningsfrister og behandling i Vækstforum for den ene ansøgningsrunde i 2008 og de to ansøgningsrunder i 2009 under denne handlingsplan.

9. Koordinering med andre programmer og initiativer

Den nordjyske Erhvervsudviklingsstrategi kan opfattes som den indholdsmæssige "paraply" for de økonomiske ressourcer (nationale ordninger og EU-programmer), der måtte komme regionen til gode i de kommende år.

Når rammerne er kendt og aftalt skabes der gennemsigtighed og overblik til glæde for beslutningstagerne og for målgruppen til de mange forskellige støtteordninger og programmer. Samtidig er grundlaget skabt for en synergi, der vil være mærkbar regionalt, og som samtidigt signalerer en samarbejdende region, der har et klart billede af, hvilke udviklingslinier der arbejdes efter.

Nedenfor nævnes de væsentligste programmer og initiativer i relation til koordinering med Erhvervsudviklingsstrategien.

Partnerskabsaftalen mellem regeringen og Vækstforum

Vækstforum og regeringen indledte i januar 2007 forhandlinger om en partnerskabsaftale, som skal understøtte både Vækstforums regionale strategi og regeringens globaliseringsstrategi.

Forhandlingerne med Regeringen resulterede i en politisk aftale med Vækstforum, som blev indgået i forsommeren 2007.

Partnerskabsaftalen indeholder 7 indsatsområder fordelt på 30 initiativer. Hensigten er at gennemføre disse 30 initiativer over en periode på 2½ år, og således opnå en opfyldelse af de mål, som er opstillet for hvert indsatsområde. Alle 30 initiativer ligger inden for Vækstforums vedtagne strategi.

De syv hovedindsatsområder er:

1. Uddannelse og arbejdskraftudbud
2. Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder
3. Innovation
4. Videnspredning
5. Markedsføring af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme
6. Energi
7. Landdistrikterne og yderområder

For tiden etableres der samarbejde med en række aktører om at udmønte partnerskabsaftalen.

Netop nu (foråret 2008) forberedes en opdatering af partnerskabsaftalen med staten. Det betyder, at der vil være mulighed for at inddrage nye indsatsområder og initiativer i aftalen.

Partnerskabsaftalens regionale finansiering sker inden for rammerne af den samlede årlige økonomiske ramme som Vækstforum afsætter til nye initiativer. Vækstforum kan beslutte at afsætte en særlig ramme til partnerskabsinitiativerne, hvis dette findes hensigtsmæssigt.

Finansieringen til gennemførelse skal findes i de regionale udviklingsmidler, idet staten ikke som udgangspunkt bidrager til finansieringen.

Strukturfondsindsatsen i Nordjylland 2007-2013

Siden midten af 1980'erne har erhvervsudviklingen i Nordjylland nydt godt af den ubrudte række af EU-programmer, landsdelen har været omfattet af.

Karakteristisk for stort set alle programmerne – lige fra NordTek i 1986 til Mål 2-programmet 2000-2006 har været det næsten uændrede fokus på ny teknologi, omstilling og kompetenceudvikling. Der er med strukturfondsindsatsen i de tyve år skabt et solidt grundlag for en omfattende erhvervs-mæssig strukturomlægning, hvis resultater er tydelige i det nordjyske landskab i dag. De omfattende investeringer – mellem 7 og 8 mia. kr. – fordelt på såvel EU, den danske stat, regionen og den private sektor har bevirket et udviklingsboost på en række områder, og bidraget til at mindske udviklingsefterslæbet mellem Nordjylland og den resterende del af landet.

Med hensyn til strukturfondsprogrammerne 2007 – 2013 (Regional- og Socialfonden) tildeles Nordjylland 112 mio. kr. om året fordelt ligeligt mellem Regional- og Socialfond. For at anvende midlerne bedst muligt vil de primært blive målrettet til større strategiske satsninger inden for et færre antal fokuseringer.

Geografisk er hele regionen nu omfattet – det er nyt, for i alle tidligere programmer har der været opereret med særlige geografiske støtteområder. En ikke ubetydelig del af den finansielle ramme er dog bestemt til at komme yderområderne til gavn. På landsplan er det beregnet at mindst 35 % af de samlede midler fra strukturfondsperioden 2000-2006 skal målrettes yderområderne. Da region Nordjylland har en forholdsvis større andel af yderområder skal 63 % af de samlede nordjyske EU-midler anvendes til gavn for yderområderne.

Det grænseoverskridende program for Kattegat-Skagerak og Øresund

Danmark vil som helhed blive omfattet af det nye grænseoverskridende program for Kattegat-Skagerak og Øresund, to transnationale programmer for regioner omkring Nordsøen og Østersøen, samt et interregionalt program for et bredere europæisk programsamarbejde.

For Nordjylland vil størst interesse samle sig om deltagelse i de to delprogrammer:

- et delprogram som omfatter det sydlige Norge, Vestsverige og Region Nordjylland og Region Midtjylland kaldet Kattegat-Skagerak programmet. (KASK)
- og ét delprogram som omfatter Øresundsregionen.

Til Kattegat-Skagerak programmet er der afsat ca. 375.000 mio. kr. til projekter i alle de nævnte områder fordelt over den 7-årige programperiode.

Midlerne i dette program vil kunne supplere midlerne afsat til regional erhvervsudvikling i Nordjylland inden for følgende prioriterede områder:

Fremme en bæredygtig økonomisk udvikling:

- Øget samarbejde om teknologi og vidensudvikling.
- Flere nye virksomheder og vækstiværksættere.
- Udvikling af etablerede virksomheder.
- Fælles strategi for global markedsføring.

En sammenhængende region:

- Fælles løsninger for transport og infrastruktur.
- Nedbrydning af barrierer og etablering af fælles servicetilbud.
- Øget institutionelt samarbejde – flere fælles planer og strategier.
- Øget samarbejde om uddannelse og velfærdsspørgsmål.

Fremme hverdagsintegration:

- Nedbrydning af barrierer.
- Viden om regionens muligheder.
- Fælles kulturel og historisk identitet.

Vækstforum har udpegningsret til det grænseoverskridende programs styrende organer.

Landdistriktsprogrammet

Den regionale indsats skal ses i sammenhæng med indsatsen på alle akser i det nationale Landdistriktsprogram og med fiskeriprogrammet. Det er målet, at programmerne supplerer hinanden, så samspillet optimeres.

Med hensyn til vækst og beskæftigelse på et bæredygtig grundlag bidrager landdistriktsprogrammet specifikt i forhold til fødevarer- og skovsektoren – Landdistriktsprogrammet rummer på dette område mulighed for støtte til innovation, produktudvikling og omstilling til mere vidensintensiv produktion.

EU's landdistriktsprogram består af fire akser:

- Akse 1: Styrkelse af konkurrencekraften i fødevarersektoren
- Akse 2: Forbedring af miljøet og landskabet
- Akse 3: Øge beskæftigelsen og skabe attraktive livsvilkår
- Akse 4: LEADER-metoden (styring via lokale aktionsgrupper).

Indholdsmæssigt skal de lokale aktionsgrupper selv formulere en udviklingsstrategi, og inden for denne udvælge konkrete projekter. Strategien, der formuleres, skal være i overensstemmelse med den regionale erhvervsudviklingsstrategi.

Administrativt er hele akse 1, størstedelen af akse 2 og en lille del af akse 3 administreret af staten. Hovedparten af akse 3 og en lille del af akse 2 skal administreres efter LEADER-metoden, det vil sige af de lokale aktionsgrupper.

Finansielt er der godt 6 mia. kr. til rådighed i hele programperioden; dog er der kun begrænsede midler til rådighed i de første to år af programperioden.

Landdistriktsprogrammet og Erhvervsudviklingsstrategien for Region Nordjylland har en række sammenfald i indsatsområder, og derfor må der forventes en synergieffekt, der bidrager til en bæredygtig udvikling af regionens yderområder.

Fiskerifondsprogrammet

Fiskerifonden bidrager blandt andet til tilpasning af fiskerikapaciteten og – indsatsen blandt andet gennem modernisering af fiskerifartøjer. Fiskerifonden bidrager også til en række investeringer inden for akvakultur, forarbejdning og afsætning herunder til indførelse af miljøvenlige metoder.

I fiskerifondsprogrammet falder indsatsen inden for fire hovedområder:

1. Foranstaltninger til tilpasning af fiskeriflåden og fiskeriindsatsen.
2. Akvakultur, forarbejdning og afsætning.
3. Foranstaltninger af kollektiv interesse.
4. Bæredygtig udvikling af fiskeriområdet.

Med hensyn til aktiviteter af kollektiv interesse og bæredygtighed kan Fiskerifonden blandt andet yde støtte til opbygning af bedre havnefaciliteter og markedsudvikling. Ligesom Fonden også kan yde tilskud til forskellige former for samarbejde og partnerskaber mellem forskere og operatører inden for sektoren.

EU's syvende rammeprogram for forskning og udvikling

EU's syvende rammeprogram indeholder en række delprogrammer. Af størst interesse i en regional kontekst er programmets fokus på forbindelserne mellem industrien og forskningen inden for en tværnational ramme. Der arbejdes med temaer som sundhed, fødevarer, IKT, energi, og miljø.

Ligesom rammeprogrammet understøtter forskning i bredeste forstand på vidensinstitutioner herunder de investeringer, som er nødvendige i den forbindelse.

Ligesom rammeprogrammet søger at udvikle de regionale forskningsdrevne klynger, fordi de bidrager til udviklingen af relationerne mellem forskningssektoren, erhvervslivet og de regionale myndigheder.

Syvende rammeprogram understøtter forskning og udvikling bredt på det virksomheds- og praksisnære område.